Edini slovenski dnevnik v Zedinjenih državah.
Velja za vse leto . . . $3.00
Ima 10.000 naročnikov

GLAS NARODA

List slovenskih delavcev v Ameriki.

The only Slovenian daily in the United States
Issued every day except Sundays and Holidays

TELEFON PISARNE: 4687 CORTLANDT. Entered as Second-Class Matter, September 21, 1903, at the Post Office at New York, N. Y., under the Act of Congress of March 3, 1879. TELEFON PISARNE: 4687 CORTLANDT.

NO. 240. — ŠTEV. 240. NEW YORK, TUESDAY, OCTOBER 12, 1915. — TOREK, 12. OKTOBRA, 1915. VOLUME XXIII. — LETNIK XXIII.

PO BELGRAJSKIH ULICAH SO SE VRŠILI DVA DNI VROČI BOJI.

GLAVNA SRBSKA ARMADA JE KONCENTRIRANA PRI KRAGUJEVCU.

SRBI NE SMEJO PRIČAKOVATI OD ZAVEZNIKOV POSEBNE POMOČI.

POROČEVALEC NEKEGA OGRSKEGA LISTA NAZNANJA, DA JE ZAHTEVALO ZAVZETJE BELGRADA SILNO VELIKO ŽRTEV. — SRBI SO SE NEKOLI KO UMAKNILI, KER NISO HOTELI, DA BI AVSTRIJCI IN NEMCI POPOLNOMA PORUŠILI BELGRAD. — VELIKI KNEZ NIKOLAJ NIKOLAJEVIČ BO BAJE POSTAL VRHOVNI POVELJNIK ZAVEZNIŠKE ARMADE NA GALIPOLISU. — SRBI SO ODPOKLICALI SVOJE ČETE IZ ALBANIJE.

Avstrijci, Nemci in Srbi.

Dunaj, Avstrija, 11. oktobra. Avstrijsko-nemške čete so zavzele Belgrad in pognale Srbe proti jugovzhodu. Avstrijski generalni štab je izdal sledečo izjavo:

— V okraju Mačva in pri Obrenovcu se ni ničesar posebnega pripetilo. Avstrijske čete so dobro napredovale in pognale Srbe za utrjeno bojno črto jugovzhodno in jugozapadno od Belgrada.

Pri Smederevu in Požarevcu smo osvojili precej ozemlja. Ko smo zavzeli Belgrad, smo zaplenili 26 topov, veliko pušk in drugega vojnega materijala. Vjeli smo 10 srbskih častnikov in preko 600 mož. Sovražnik je imel zelo velike izgube.

Berlinska vest.

Berlin, Nemčija, 11. oktobra. — Danes je bilo tukaj izdano sledeče uradno poročilo: — Pri Šabcu se vrše silno vroči spopadi. — Naše armade so prekoračile Savo, Donavo in Drino in nadaljujejo s svojim zmagoslavnim pohodom. Južno od Belgrada smo zavzeli višine pri Zarkovu in Mirjevu. Dosedaj smo vjeli 14 častnikov in 1542 mož.

Berlin, Nemčija, 11. oktobra. S srbske fronte poročajo, da se je vnela južno od Belgrada vroča bitka med srbskimi in nemškimi vojaki. Dosedaj se ni začela nobena stranka umikati.

Strašni boji.

Budimpešta, Ogrsko, 11. okt. Avstrijci in Nemci so naleteli v Belgradu na močan srbski odpor. Dva dni in dve noči je divjal po cestah strašen boj, ki je zahteval nešteto človeških žrtev. Poročevalec tukajšnjega časopisa "Az Est" poroča: — Naše čete si osvoje vsak dan več ozemlja. Sedaj ni nobenega dvoma več, da bi ne prišle v kratkem času do Niša. Srbi ne bodo mogli kljub vsem naporom in vsej hrabrosti ničesar doseči. V njihovi armadi je veliko angleških častnikov ter angleških artileristov. Srbi so si na vse mogoče načine prizadevali, da bi se vzdržali na svoji obrambni črti pri Belgradu, pa se jim ni posrečilo. Ko so prišli Avstrijci in Nemci v Belgrad, so se vneli po cestah vroči boji, ki so trajali neprestano dva dni in dve noči. Nemci in Avstrijci so morali z velikimi izgubami izvojevati vsako ped zemlje.

Srbska poročila.

Pariz, Francija, 11. oktobra. — Havas agentura je dobila iz Niša sledeče poročilo: — Belgrad smo zapustili, ker nismo hoteli, da bi ga Nemci in Avstrijci popolnoma uničili. Naše čete so sedaj zavzele sledeče postojanke: Lipovac, Čerkovac, Brejane, Lipe, Smederevo in Obrenovac.

Pri Obrenovcu stojita dve avstrijski diviziji, pri Oranovcu pa dve nemški diviziji. V kolikor se je moglo dognati, se nahajata pri Belgradu 22. nemški in 8. avstrijski armadni zbor in ena nemška divizija.

Srbi so zmagali.

Niš, Srbija, 11. oktobra. — Danes zvečer je bilo tukaj sledeče uradno razglašeno: — V noči od 7. na 8. oktober je prekoračil sovražnik Donavo in zavzel nekaj ozemlja v okraju Smederevo. — Boji se neprestano nadaljujejo. Sovražnik obstreljuje našo fronto pri Belgradu, toda kakor kaže, ne bo ničesar dosegel. Iz Belgrada smo se prostovoljno umaknili, toda od sedaj zanaprej ne bomo prepustili sovražniku niti kosa ozemlja.

Položaj ob Savi je neizpremenjen. Pri Obrenovcu smo odbili vse sovražniške napade. Sovražnik je poskusil na par mestih prekoračiti reko Drino, pa smo ga vedno pognali v beg. Naša artilerije je prizadela sovražniku že neštete izgube. Potopila je že dva monitorja, tretji je bil pa toliko poškodovan, da je moral poiskati zavetja v varnem pristanišču.

Iz Belgrada smo se redno umaknili in se koncentrirali na postojankah, ki se nahajajo južno od mesta. S tem, da je sovražnik zavzel glavno mesto Srbije ni še prav ničesar dosegel.

V splošnem je položaj neizpremenjen.

Francosko poročilo.

Pariz, Francija, 11. okt. — Iz Aten in drugih mest poročajo, da je stopetdesettisoč avstrijskih vojakov prekoračilo Savo in vdrlo v Srbijo. V Atenah je precej Nemcev, ki so raztrosili po mestu govorico, da zavezniki ne bodo mogli Srbom pomagati, ker jim baje še zase primanjkuje vojaštva. — One čete, ki so se izkrcale v Solunu, ne morejo ničesar opraviti, če se Bolgarska umeša v vojno. Brzojavka, ki jo je dobila Havas agentura se glasi: — Nemci in Avstrijci so oddali na Belgrad kakih 6000 strelov. — Tri četrtine mesta so popolnoma uničene. — Boji za posest mesta se še vedno nadaljujejo.

Rumunska.

Pariz, Francija, 11. oktobra. — Havasova agentura je dobila iz Bukarešta sledeče poročilo: — Iz Dobrudže poročajo, da so začeli Bolgari koncentrirati svojo armado v ozemlju, ki je oddaljeno tri milje od rumunske meje. Čete imajo na razpolago močno artilerijo.

Bolgarska.

Berlin, Nemčija, 11. okt. — Časopisje poroča, da je vse prebivalstvo navdušeno za vojno, in da noče ničesar več slišati o zaveznikih. Bolgarski poslanik sprva ni hotel odpotovati iz Rusije ampak je prosil vlado, da bi mu dovolila stopiti v kako privatno službo. Ker mu je bila prošnja odbita, je odpotoval.

Bolgarska bo udarila.

London, Anglija, 11. oktobra. Z Balkana poročajo, da nemške, avstrijske in ogrske čete uspešno prodirajo in da so osvojili že precej ozemlja. Vse napeto pričakuje, kdaj bo udarila Bolgarska na Srbe. —

Neki tukajšnji časopis je dobil iz Soluna brzojavko, da je koncentriranih pri Kustendilu preko sto tisoč bolgarskih vojakov, ki čakajo samo povelja, da udarijo na Srbe.

Prva večja bitka.

London, Anglija, 11. oktobra. Prva večja bitka med Nemci in Srbi se bo bila pri Kragujevcu. Vse tamošnje postojanke so silno močno utrjene; Nemci bodo morali žrtvovati na tisoče in tisoče vojakov, predno jih bodo zavzeli. Težka nemška artilerija najbrže ne bo stopila v akcijo, ker jo Nemci potrebujejo na francoski in na ruski fronti. Glavna srbska armada je koncentrirana na višinah pri Kragujevcu.

Italija ne bo pomagala.

Pariz, Francija, 11. oktobra. — Danes zvečer je bilo v Rimu razglašeno, da se Italija ne bo udeležila balkanske vojne. Vojno ministrstvo je bilo zato, da se pošlje Srbom na pomoč par tisoč vojakov, generalni štab italijanske armade je bil pa odločno proti. Načelnik generalnega štaba je izjavil, da Italija ne more zaenkrat pogrešati niti enega vojaka. Kakorhitro bo italijanska armada kaj dosegla (!) v boju proti Avstriji, bo z lahkoto poslala tretino (!) mož Srbom na pomoč. Italijani imajo pod orožjem skoraj en milijon mož, ki so vsi ob soški fronti oziroma v južnih Tirolah.

Izkrcanje čet.

London, Anglija, 11. oktobra. Skoraj vsak dan se izkrca nekaj čet v Solunu, toda poročila o številu izkrcanih vojakov, si zelo nasprotujejo. Nekateri poročevalci pravijo, da se je izkrcalo dosedaj 30,000 mož, drugi so pa mnenja, da je v Solunu sedaj še 80,000 do 100,000 zavezniških vojakov.

Katero poročilo je resnično, se seveda ne da dognati.

Iz Amsterdama poročajo, da nameravajo zavezniki tudi pri Dedeagaču na bolgarskem ozemlju izkrcati nekaj svojega vojaštva. Ker imajo Bolgari izborno zastražene vse meje, je seveda veliko vprašanje, če se jim bo to posrečilo.

Situacija na Galipolisu.

London, Anglija, 11. oktobra. "Globe" pravi v nekem svojem članku med drugim tudi sledeče: Kaj lahko se zgodi, da bodo odpoklicali zavezniki vse svoje čete z Galipolisa in jih poslali Srbom na pomoč. Če se jim posreči pregnati Nemce in Avstrijce iz Srbije ter priboriti Bolgare zase, ne bodo imeli s Turki veliko dela. Zaveznikom popolnoma zadostuje, če se prekine vse zveze med Avstrijo in Turčijo.

Srbija odpoklicala svoje čete.

Sofija, Bolgarsko, 11. okt. — Srbska vlada je odpoklicala iz Albanije vse one čete, ki so bile pred kratkim zavzele mesti Šiak in Krijo, ter jih poslala na severno fronto.

Ob bolgarski meji je koncentriranih sedem divizij srbskih vojakov. Srbski generalni štab je prepričan, da to popolnoma zadostuje.

Balkanska ekspedicija.

London, Anglija, 11. oktobra. Neki tukajšnji časopis pravi: — Ekspedicija, ki se jo pošlje na Balkan, mora biti dovolj močna. V teh časih je pa velika težava zbrati zadostno množico vojakov, da bi se čisto nič ne oslabilo angleške in francoske fronte v severni Franciji.

Veliki knez Nikolaj Nikolajevič.

London, Anglija, 11. oktobra. "Daily Telegraphu" poročajo iz Aten, da je veliki knez Nikolaj Nikolajevič, bivši vrhovni poveljnik ruske armade, pozneje pa generalni governer v Kavkazu, prevzel vrhovno poveljstvo nad zavezniškimi četami na Balkanu. Včeraj ali predčerajšnjem je baje odpotoval v Srbijo. To poročilo seveda ni uradno potrjeno.

Grška in Rumunska.

London, Anglija, 11. oktobra. Nekateri imajo še sedaj upanje, da se bosta Rumunska in Grška pridružili zaveznikom. Iz Rima pa kljub vsemu poročajo, da se vrše v Bukareštu velike demonstracije in da je ljudstvo odločno proti zaveznikom. Grško ljudstvo je vdano kralju in mu v vseh ozirih popolnoma zaupa.

Kaj lahko se zgodi, da bo sedanji grški kabinet odstopil in da bo prišel zopet Venizelos na krmilo dežele. V tem slučaju bi bila vojna neizogibna. Venizelos bi se gotovo po kratkem prizadevanju posrečilo pridobiti vse stranke na svojo stran in tolikо uplivati na vlado, da bi napovedala Turčiji Nemčiji in Avstriji vojno.

ROJAKI NAROČAJTE SE NA "GLAS NARODA", NAJVEČJI SLOVENSKI DNEVNIK V ZDR. DRŽAVAH.

Z iztočnih bojišč.

Nemci zavzeli višine.

Glasi se, da so zavzele čete generala Bothmerja pozicije pri Tarnopolu.

NASKOKI RUSOV.

Naskoke Rusov pred Dvinskom se je odbilo in nemška kavalerija je zmagovita.

Berlin, Nemčija, 11. oktobra. — V današnjem nemškem uradnem poročilu glede vojskov na ruski fronti se glasi, da so zavzele čete generala Bothmerja višine južno od Hladki, severozapadno od Tarnopola. Na fronti pred Dvinskom so odbile čete generala Hindenburga ruske naskoke. Poročilo se glasi:

Armadna skupina Hindenburg: Pred Dvinskom ter severoiztočno od Vidzy se je odbilo ruske naskoke. Izstrelilo se je iz zraka neki sovražni aeroplan zapadno od Smorgona.

Armadna skupina princ Leopold: — Odbilo se je neki naskok iztočno od Baronovici.

Armadna skupina general Linsingen: — V okolici Kuhekavola so se vršili kavalerijski boji, v poteku kojih se je vrglo Ruse nazaj preko Besiminaja Vjezjoluha odseka. V bližini Jezjerna se še vedno vrše boji. Severno od Bjelskajavola se je pregnalo sovražnika iz njegovih postojank.

Armadna skupina general Bothmer: — Odbilo se je ponovne, z močnimi četami vprizorjene naskoke Rusov. Nemške čete so zavzele višine južno od Hladki ob reki Vreth, 15 kilometrov severozapadno od Tarnopola ter odbile tri ruske naskoke, katere se je vprizorilo od vasi Hladki.

Rusi potisnjeni nazaj ob dolenjem Styr.

Dunaj, Avstrija, 11. oktobra. — Avstrijsko armadno vodstvo poroča danes da se je ustavilo rusko ofenzivo pri Biminshed, v okolici med Železnica in dolenjim tekom reke Styr.

Rusko poročilo.

Petrograd, Rusija, 11. oktobra. Ruski generalni štab poroča danes, da se je ujelo 150 Nemcev pri Pošilinja. Vsled ostrega nemškega naskoka so izpraznili Rusi vas Garbunovka, a ujelo pri tem 250 mož ter zaplenili 7 strojnih topov.

Severno od Lihoviči so prodrli Rusi nemške postojanke, uničili z bajoneti 200 mož ter ujeli 456 Nemcev. Iztočno od Buchbach se je pognalo Nemce nazaj ter ujelo 150 mož.

Nemci so zasedli Berejnavola. Pri Čartorysk so prekoračili reko Styr. Njih protinaskoke pri Garaimovka se je odbilo.

Z zapadnih bojišč.

Ostri boji pri Souchez.

Nemci poročajo, da so odbili ostre naskoke Francozov z bombami in ročnimi granatami.

5 AEROPLANOV RAZDEJANIH.

Zavezniki so izgubili štiri, Nemci pa en stroj. Francoski uspehi v Champagne.

Berlin, Nemčija, 11. oktobra. — V današnjem oficijelnem poročilu se glasi, da so odbili Nemci v Champagne ter v okolici Souchez in Neuville naskoke zaveznikov, pri katerih so slednji uporabljali bombe ter ročne granate. Nemški letalci so en dan razdejali štiri sovražne aeroplane. Poročilo se glasi:

V okolici Souchez in Neuville ter v Champagne, severoiztočno od Les Mesnil, se je odbilo sovražne atake, katere se je vprizorilo z ročnimi granatami.

Naši vojaški letalci so razdejali včeraj štiri sovražne aeroplane. Neki angleški aeroplan je padel na tla na neki točki iztočno od Poperinghe. Severozapadno od Lille je prisilil poročnik Immelmann neki angleški bojni biplan, ki se je nahajal v višini 4000 metrov, da se je spustil na tla. Ta častnik je v enem dnevu spravil na tla štiri sovražne aeroplane.

Neki francoski bojni biplan je bil izstreljen iz zraka v bližini Somme-Py v Champagne in neki drugi zapadno od Hattonchatel, na višinah reke Maas, izgubili smo neki opazovalni aeroplan južno od gozda Le Pretre.

Težke nemške izgube pri Loos.

Pariz, Francija, 11. oktobra. — Francosko vojno ministrstvo pravi v svojem popoldanskem poročilu, da se vrši precej oster artilerijski ogenj v okolici Souchez, na dalje severno od La Scarpe ter v Champagne. Pri La Scarpe in v Champagne so obstreljevali Nemci postojanke za francosko bojno črto in Francozi so krepko odgovarjali na nemški ogenj.

Francosko armadno vodstvo pravi nadalje, da je dospelo potrdilo poročil o težkih izgubah Nemcev pri Loos v bojih zadnjih dni. Pri naskokih, v katerih so uporabljali Nemci tri do štiri divizije, so imeli velikanske izgube. Število v teh bojih ubitih Nemcev, katere se je našlo pred zakopi in utrdbami zaveznikov, znaša od 7000 do 8000.

Francozi zavzeli utrdbo pri vasi Tahure.

V francoskem večernem poročilu se glasi, da so Francozi uspešno napredovali v gozdu zapadno od ceste, ki vodi iz Souchez v Angres in iztočno od utrdb v gozdu Givenchy. V roke Francozov je padlo kakih 100 mož pruske garde.

Severoiztočno od Tahure so Francozi istotako napredovali. — Južnoiztočno od imenovane vasi so zavzeli tekom enega naskoka vse nemške pozicije. V bližini zareze La Goutte so ujeli 100 Nemcev. Artilerijski boji so se vršili pri Les Eparges, v gozdu Le Pretre, severno od Reillons, v Lotaringiji in Vogezih.

Francozi so ojačili pozicije.

V nekem pregledu glede operacij v tednu od 3. do 9. oktobra pravi francosko vojno ministrstvo, da so Nemci v tem času zastonj skušali dobiti nazaj pozicije, katere so precej izgubili.

Nasprotno pa so Angleži v tem tednu napredovali pri Souchez in Loos in Francozi so ojačili svoje postojanke severno od Arras ter osvojili pozicije v Champagne. Severno od Navarin farme in pri Tahure so imeli nadaljne uspehe. V Artois-distriktu, v Champagne ujeti nemški vojaki so pripadali 92 različnim polkom. Med temi se je nahajalo moštvo pruske garde, katero se je šele pred kratkim poslalo z ruske fronte. Poročilo pravi konečno, da je 25,000 nemških jetnikov in 246 topov, katere se je zaplenilo, zadosten dokaz uspehov zaveznikov v operacijah zadnjega tedna.

Velike angleške izgube..

London, Anglija, 11. oktobra. Od 1. oktobra naprej poročane angleške izgube na vseh frontah znašajo 21,000 mrtvih, ranjenih in pogrešanih. Danes objavljeni seznam vsebuje imena 200 častnikov in 4300 mož.

Glasom poročila maršala French je zaznamovati na fronti pri Loos od 2. oktobra naprej neprestano napredovanje Angležev med gričem št. 70, ki tvori ključ situacije ter vasjo Hulluch.

Dva parnika potopljena.

Avstrijski podmorski čoln je torpediral pri Siciliji grški parnik "Dimitrios".

Pariz, Francija, 11. oktobra. — Neki avstrijski podmorski čoln je južnoiztočno od Sicilije dne 6. oktobra torpediral in potopil grški parnik "Dimitrios". Tozadevno poročilo je poslalo angleško poslaništvo potom Havas-agenture. Posadko parnika je vzel na krov neki francoski petrolejski parnik.

London, Anglija, 11. oktobra. Angleški parnik "Thorpwood", 3184 ton, je bil torpediran od nekega nemškega podmorskega čolna. Posadka se je rešila.

Torpediranje angleškega parnika.

Kodanj, Dansko, 11. oktobra. — Danes je dospelo semkaj enajst mož posadke nemškega parnika "Lulea", ki je bil v iztočnem morju, v bližini Gjedser, torpediran od nekega angleškega podmorskega čolna.

Rusi razdejali 11 jadernic.

Petrograd, Rusija, 11. oktobra. Dva ruska torpedna čolna sta razdejala od četrtka naprej ob anatolski obali 19 turških jadernic, ki so bile naložene s provizijami za turško armado.

Carranza na potovanju.

Vera Cruz, Mehika, 11. oktobra. General Carranza je nastopil danes potovanje ter odplul od tukaj v Tampico. Spremlja ga J. W. Belt, posebni zastopnik državnega departmenta Združenih držav. Iz Tampico se bo podal v Saltillo, Monterey ter druge točke. Ta mesta se nahajajo že par mesecev pod kontrolo konstitucijonalistov. Namen potovanja je ta, da se hoče Carranza s svojimi voditelji in generali posvetovati o ameriški poslanici, s katero se ga priznava kot predsednika Mehike. Posvetoval se bo tudi glede odredb, kako čim preje uničiti nasprotnike.

Prepoved nesramnih znamk.

Washington, D. C., 11. oktobra. Generalni poštni mojster Burleson je izdal danes povelje na vse poštne mojstre po deželi, naj odklonijo kot nesposobne za pošiljatev vse pošiljatve, ki imajo razven poštnih znamk tudi druge znamke z napisom 'Gott strafe England'.

Ne zahteva se odpoklica konzula Skinnerja.

London, Anglija, 11. oktobra. Danes se je oficijelno izdalo kategoričen dementi poročila, da je angleška vlada zahtevala odpoklicanje ameriškega konzula Skinnerja v Londonu. Skinner odpotuje prihodnji ponedeljek s parnikom "Rotterdam" v Združene države, da se posvetuje z uradniki državnega departmenta glede mednarodnega trgovskega položaja.

Avijatik padel v San Diego zaliv.

San Diego, Cal., 11. oktobra. — Poročnik Walter H. Tagliaferro avijatičnega zbora armade Združenih držav je padel danes iz višine 1000 črevljev v San Diego zaliv ter utonil. Njegovega trupla še ni bilo mogoče najti.

Prenaporno učenje ga je gnalo v smrt.

Philadelphia, Pa., 11. oktobra. Vsled naporednega učenja, da prestane skušnje v neki pravni šoli, se je um 20letnega Charles Gersona tako omračil, da se je danes obesil v kleti.

Poslanica na Anglijo.

Predsedniku Wilsonu se je predložilo načrt poslanice, katero se bo poslalo Angliji.

Washington, D. C., 11. oktobra. Poslanica, katero se je objavljalo že pred meseci in v kateri se bo dvignilo protest proti vmešavanju Anglije v trgovino Združenih držav z nevtralnimi državami v Evropi, se nahaja sedaj v rokah predsednika Wilsona. Pričakuje se le malo izpremenb v poslanici, ki bo odposlana še tekom tega tedna. Objavilo se jo bo pa šele tedaj, ko se bo nahajala v rokah angleške vlade.

V oficijelnih krogih se domneva, da bo Anglija vsled splošnega položaja prisiljena popustiti Ameriki vsaj deloma. Najmanj, kar se pričakuje, pa je to, da bo tvorila poslanica po končani vojni podlago za ameriške odškodninske zahteve, o katerih se bo najbrž odločalo potom razsodišča.

Dobra letina krompirja v Nemčiji.

London, Anglija, 11. oktobra. Letošnjo letino krompirja v Nemčiji se ceni na 60,000,000 ton, kar pomeni najbogatejšo letino v zgodovini cesarstva. Tozadevno poročilo je dobil list "Post" iz Berna. Z ozirom na to dobro letino se bo najbrž razveljavilo prepoved izvoza krompirja iz Nemčije v Švico.

Izkopavanja v Panamskem prekopu.

Washington, D. C., 11. oktobra. Prekopna komisija je danes dementirala poročila, da se bo zopetna otvoritev Panamskega prekopa zavlekla preko 1. novembra.

Ustreljen kot vlomilec.

New Orleans, La., 11. oktobra. Rev. Byron Holley, rektor Saint George episkopalne cerkve, je danes obvestil policijo, da je ravnokar v svoji sobi ustrelil nekega človeka, katerega je smatral za vlomilca, ker ni hotel odgovoriti na stavljena vprašanja. Ustreljeni je bil pozneje agnosciran kot neki Pearfall, uradnik Texas & Pacific železnice. Kaj je napotilo mladega človeka, da je zlezel v stanovanje, ni znano.

Pozor, pošiljatelji denarja!

Denarne pošiljatve v Avstrijo bodemo sprejemali kljub vojni s Italijo, pošta gre nemotljeno preko HOLANDIJE in SKANDINAVIJE.

Zadnja poročila nam naznanjajo, da se denarne pošiljatve ne izplačujejo v južni TIROLSKI, na GORIŠKEM, DALMACIJI in deloma v PRIMORJU. — Za del ISTRE, KRANJSKO vso in enako spodnji ŠTAJER in druge notranje kraje pa posluje pošta kakor v mirnih časih, seveda traja pošiljanje in izplačevanje kaka dva tedna dalj, nego v mirovnih razmerah.

Od tukaj se vojakom ne more denarja pošiljati, ker jih vedno prestavljajo, lahko pa se pošlje sorodnikom ali znancem, ki ga od tam pošljejo vojaku, ako vedo za njegov naslov.

Denar nam pošljite po "Domestic Postal Money Order", ter priložite natančni Vaš naslov in ono osebo, kateri se ima izplačati.

CENE

K.	$	K.	$
5....	.80	120....	19.20
10....	1 60	130....	20 80
15....	2.40	140....	22 40
20....	3.20	150....	24.00
25....	4.00	160....	25.60
30....	4.80	170....	27.20
35....	5 60	180 ...	28.80
40....	6 40	190....	30.40
45....	7.20	200....	32 00
50....	8 00	250....	40 00
55....	8.80	300....	48.00
60....	9.60	350....	56.00
65....	10.40	400....	64.00
70....	11.20	450....	72.00
75....	12.00	500....	80 00
80....	12 80	600....	96 00
85....	13.60	700....	112 00
90....	14.40	800....	128.00
100....	16 00	900....	144.00
110....	17.60	1000....	160.00

Ker se cene sedaj jako spreminjajo, naj rojaki vedno gledajo na naš oglas.

TVRDKA FRANK SAKER,
82 Cortlandt St., New York, N. Y.

"GLAS NARODA"
(Slovenic Daily.)
Owned and published by the
Slovenic Publishing Co.
(a corporation.)
FRANK SAKSER, President.
LOUIS BENEDIK, Treasurer.
Place of Business of the corporation and addresses of above officers:
82 Cortlandt Street, Borough of Manhattan, New York City, N. Y.

Za celo leto velja list za Ameriko in Canado $3.00
" pol leta 1.50
" leto za mesto New York 4.00
" pol leta za mesto New York ... 2.00
" Evropo za vse leto 4.50
" " pol leta 2.55
" " četrt leta 1.70

("GLAS NARODA" izhaja vsak dan izvzemši nedelj in praznikov.

"GLAS NARODA"
("Voice of the People")
Issued every day except Sundays and Holidays.
Subscription yearly $3.00.

Advertisement on agreement.

Dopisi brez podpisa in osobnosti se ne priobčujejo.
Denar naj se blagovoli pošiljati po Money Order.
Pri spremembi **kraja** naročnikov prosimo, da se nam tudi **prejšnje bivališče** naznani, da hitreje najdemo naslovnika.

Dopisom in pošiljatvam naredite ta naslov:
"GLAS NARODA"
82 Cortlandt St., New York City.

Telefon 4687 Cortlandt.

Balkanska mizerija.

Vsi Slovani smo zagotovo pričakovali, da se bodo v tem svetovnem klanju balkanske države združile in ostale zveste svojim dobrotnikom Rusom, a vsi smo se zelo varali. Avstrija in Nemčija sta že postali nervozni, ker nista vedeli, na katerega udarijo balkanske države, sedaj se je pa dokazalo, da vlada na Balkanu prava mizerija. Bolgari bodo udarili na Srbe, katere je že itak napadlo pol milijona Nemcev in Avstrijcev. Zatrjuje se tudi, da ima celo Turčija 200,000 vojakov pripravljenih, da udarijo na Srbijo. To je grozno!

Rusija se je podala v to vojno samo iz ljubezni do balkanskih narodov, sedaj se je pa slovanska Bolgarija, katero je uprav Rusija rešila izpod turškega jarma, pridružila Nemčiji, Avstriji in Turčiji in to zato, ker so Bolgariji v Berlinu več "obljubili", nego Angleži, Francozi in Rusi. Bolgari hočejo na vsak način dobiti vso Macedonijo; torej ne samo oni del, katerega ima Srbija, pač pa tudi onega, ki je sedaj last Grške. Priznati moramo, da biva v Macedoniji velik del Bolgarov in imajo Bolgari tudi nekako pravo do nje. Srbski diplomati in politiki so bili pretrdovratni, da bi odstopili Bolgarski del Macedonije. Bojimo se pa, da Srbija ne bo sedaj izgubila samo vse Macedonije, temveč tudi velik kos svojega ozemlja.

Poglejmo še druge balkanske države. Rumunska še vedno pravi, da ostane nevtralna, gotovo pa je, da ne bode mirno gledala, ko se bo Bolgarska širila in jačala. Prišlo bo do tega, da bodo Bolgari tudi od Rumunske zahtevali oni del, katerega so ji dali po drugi balkanski vojni.

Tudi Grška drži roke križem in mirno gleda, kljub temu, da že tolče dvanajsta ura. Grška si nikakor ne more domišljevati, da bo ostala v tej vojni nevtralna. Kakor je dvakrat dve štiri, tako gotovo bo ob svoj del Macedonije s Solunom vred. Tudi ta del ozemlja je "obljubljen" Bolgarski, če poseže v vojno. Ve se, da se Avstrija in Nemčija ne bosta držali teh obljub. Naposled bosta rekli, da so obljube in pogodbe "scrab of paper", kakor se je to že večkrat zgodilo. Avstrija si že pol stoletja prizadeva zasesti del Srbije in pridobiti Solun zase. Iz tega nam je jasno, kam bo dovedla nesloga balkanske narode. Sedaj kaže, da bo uboga Srbija zopet doživela novo Kosovo polje in da bo razbita.

Vsakemu človeku se mora v srce smiliti ubogi narod, kateri se je stoletja boril za svoj obstanek in za svojo svobodo, kateri je zadnjo zimo mrl na pegastem legarju, kateremu so Avstrijci po padcu Belgrada uničili vasi, mesta in trge. To se je zgodilo vsled trmoglavosti srbskih politikov in diplomatov. Ali bi ne bilo bolje odstopiti častnim in mirnim potom kos Macedonije in živeti v lepi slogi s sosednjimi državami? Ali bi ne bilo lepše napraviti na Balkanu lep sporazum, kakor je bilo po prvi balkanski vojni, ko so Turčijo tako zmanšali? Ako bi bile balkanske države edine, bi si po pameti razdelile pridobljeni plen med seboj in bi zavarovale luke ob Egejskem morju. V tem slučaju bi si Avstrijci in Nemci ne upali na Balkan, vedoč, da bi bila vojna proti zedinjenim balkanskim državam nemogoča. Že sedaj je vsakemu jasno, da bo balkanske države kruto tepla njih lastna nesloga.

Žalostne razmere so postale, toda žalibog na sramoto vsega slovanstva.

Sloga jači, nesloga tlači, ta pregovor smo Slovani že preobilokrat okusili, toda spametovali se nismo niti v dvajsetem stoletju. Žalostna nam majka!

Nemški kritiki nemškega poslanika.

Ni težko pojasniti nevero, resnično ali hlinjeno, kateri dajejo izraza "Frankfurter Zeitung" in "Hamburger Nachrichten" in taki pisatelji kot je grof Reventlow v njih komentarjih glede poravnave slučaja parnika "Arabic" med Nemčijo in Združenimi državami. Vsi ti zagovarjajo v splošnem načrt velikega admirala Tirpitza in posebno akcijo poveljnika podmorskega čolna, ki je bil odgovoren za potop "Arabica", ter ne morejo vsled tega odobriti pisma poslanika Bernstorffa, ne da bi s tem razveljavili vse svoje prejšne nazore.

Pred par tedni je pisala "Hamburger Nachrichen", da je samoposebi umevno, da se ne bo naložilo poveljnikom podmorskih čolnov nikakih omejitev ter stvar ni vredna nobenega daljšega razpravljanja. Pisalo se je celo v istem listu, da je dosti povoda za to, da se razveljavi nekaj koncesij, katere se je že dalo Združenim državam. V dotičnem članku se je glasilo nadalje: — Izjavo grofa Bernstorffa glede navodil, katere se je dalo poveljnikom podmorskih čolnov, se je podalo, predno je vlada v Washingtonu odobrila vojno posojilo. Z našim vojevanjem s podmorskimi čolni se mora nadaljevati s skrajno brezobzirnostjo. Uspehi tega vojevanja, katere je pripisovati delu in junaštvu naših mornarjev, nas morajo popolnoma zadovoljiti.. — Iz te izjave je razvidno, da se bo še bolj brezobzirno postopalo in vzelo za pretvezo vojaško potrebo.

Konečno so pa "Hamburger Nachrichten" popolnoma zadovoljne, da se v nobenem oziru ne izpremeni politike, ki je potrebna samaposebi in s katero se je pričelo s soglasnim odobravanjem celokupnega nemškega naroda. V tem mnenju podpira ta list tudi "Frankfurter Zeitung" in celo dr. Niemeyer, profesor mednarodnega prava v Kielu, ki pravi, da ni ppotop sovražniškega parnika izrecno prepovedan po mednarodnem pravu ter da ima vsaka vojskujoča se država pravico, sama določiti, kaj smatra za potrebno, da pride do svojega cilja.

Vspričo tako pozitivnih izjav glede tega, kar je državam potrebno v dosego stavljenih ciljev, je bilo težko sprejeti poravnavo, katero je predlagal grof Bernstorff. Splošno pojemanje vojevanja s podmorskimi čolni v zadnjih tednih kaže, da je kruta sila zopet zmagala nemško politiko in da se je vsled tega nudila dobra prilika napraviti iz te sile čednost.

Nemci nočejo kritike.

Poslanik Združenih držav je posvaril Turčijo, da bi bili njeni prijateljski odnošaji z Združenimi državami ogroženi, če bi se nadaljevalo z masakrom Armencev.

Na to odgovarja grof Reventlow ter utemeljuje v "Berliner Tageszeitung" svojo obrambo turških grozovitosti. Da se zaduši "upore", je turška strogost "le odredba opravičljivega in potrebnega značaja". On pravi nadalje, da nimajo Nemci niti sovražnikom, niti nevtralnim odgovarjati na vprašanje, kaj delajo Turki z Armenci. Konečno pravi Reventlow celo:

"Prostor nemškega cesarstva in vsakega posameznega Nemca je na strani turškega zaveznika in to brez vsakega kriticizma."

Tako torej. Kar počenjajo Turki z Armenci, ni nikomur nič mar, dokler so Turki zavezniki Nemcev. Pač v resnici pruska morála, ki se zreali iz teh besed.

Dopis.

Pullman, Ill. — Kot znano, je meseca julija t. l. zadela trg Ribnico na Kranjskem huda nesreča. Pogorel je skoro cel južnozapadni del trga, znan pod imenom Velika in Mala mlaka, in to v času, ko so bili spravljeni že skoro vsi poljski pridelki. Ni čuda, da je škoda cenjena na pol milijona kron. V istem delu živi povečini revnejši sloj, kateremu so vir dohodkov poljski pridelki, ki so jim pa sedaj uničeni; to pomeni zanje veliko, skoraj vse v teh težkih časih. Beda je torej velika. Da se jim gorje nekoliko oblaži, sem se obrnil na ožje rojake, prijatelje in znance, kateri so mi darovali lepo svoto $56.75, za kar se vsem plemenitim darovalcem v imenu nesrečnikov najtopleje zahvaljujem. Isto svoto pošiljam na tvrdko Fr. Sakser, katera jo odpošlje na občinski urad v Ribnico na Kranjskem, da se razdeli med najbednejše. Darovali so sledeči: $5 Ed. Arko; po $2: John Arko, John Košiček in Alois Prijatelj; po $1.50: Jos. Knaus in Paul Vesel; po $1: J. Levstik, Fr. Levstik, Fr. Češarek, Ed. Arko, Jak. Jane, Josip Ansik, John Kučič, Josipina Čepin, Marija Tegelj, Gerta Toni, Jos. Janc, J. Starc, Jos. Perko, Martin Potokar, Paul Schneller, Jos. Puželj, Lud. Novak, Wm. Rus, Jos. Fritz, J. Zvezdič, Mary Vesel, Jos. Lavrič, Mary Novina, And. Zadnik in Štefan Govže; po 50¢: Ana Tome, Marija Pue, John Kopač, Marija Dreshar, Peter Erzar, Chas. Jakšič, Fr. Šuštaršič, Ivanka Tisol, Alois Levstek, Fr. Tršar, John Florjančič, Jos. Špacal, Marija Šrjane, John Brolih, Ivanka Grum, Jos. Benkovič, Martin Vidic, Matija Hiti, John Hoskovetz, Peter Zel, John Kočevar, Frančiška Vulgar, Jos. Juvan, Fr. Pretnar, Lud. Čampa, Avg. Aučin in Ant. Bezlaj; po 25¢: Fr. Mubi, Fr. Venk, J. Rom, Rud. Lustig, Al. Tome, Roza Sodec, Mat. Grahek, Jos. Mavrič, Ana Okoren, Mih. Verbič, John Savinic, J. Jazbec, Jak. Ponikvar, Fr. Klun, J. Flashberger, neimenovan in neimenovana. — John Arko, nabiralec, 11329 Langley Ave., Chicago, Ill.

Opomba uredništva: Na občinski urad v Ribnici poslali K 333 ($53.35) in na Antona Debeljak, Ribnica 103, K 21.20 ($3.40).

Roka in srce.

Novela.

(Nadaljevanje.)

VII.

V mnogih slučajih človeškega življenja se ne da popisati notranje stanje njegovo, in to velja za vesele, kakor tudi za žalostne prigodke. Kje bi se našel čopič, ki bi znal namalati zahajajoče in vzhajajoče solnce, eden žarek lune, eden migljaj zvezde, in to tako živo, da bi prevarilo oko opazovalčevo? Tako bi nemogoče bilo popisati prestane boje, strah, kes in hrepenenje, kar je Melita pretrpela ves čas markijeve dolge, nevarne bolezni. Vsled vnetja možgan je bil marki v smrtni nevarnosti in šele mesec dni potem, ko se je bil vlegel, so izrekli zdravniki prvi up o njegovem ozdravljenju. A ker je bila bolezen zelo nevarna, so strogo prepovedali, da bi hodil kdo iz rodbine v bolnikovo sobo razven onih oseb, ki so mu stregle. Bolnikov duh je moral ostati miren in manj ko mogoče po zunanjih utisih razdražen. Bil je tedaj ta mesec za Melito, kar ni videla markija, po dolgosti in po prestanih mukah hudi večnosti podoben.. Cela vrsta sob jo je od njega ločila. Njegovo življenje je bilo v rokah zdravnikov, ki so si z vsemi pripomočki svoje umetnosti prizadevali ga smrti oteti. Izročen je bil varstvu dveh usmiljenih sester, ki sta noč in dan bdeli pri njegovem vzglavju. Stregli so mu po mogočnosti sluge. Samo njej, njegovi soprogi, ni bilo dano storiti kaj za njegovo polajšanje! Nje ni marki potreboval in po nji tudi ni nikdar vprašal. Kaznovana je bila dovolj za svoj pregrešek, katerega je storila bolj iz žaljenega ponosa, kakor iz hudobnega namena njega žaliti, ali pa celo iz resničnega sovraštva proti njemu.

Ko je začel marki okrevati, ponehalo je tudi varstvo usmiljenih sester. Njih mesto je sedaj prevzela priletna dobrosrčna hišna oskrbnica. Tudi ponoči je zdaj samo ona čuvala pri njem; sluge so namreč vsi zopet smeli k počitku, ker je marki skoro celo noč mirno spal.

Bilo je neko noč okolu enajste ure, ko gre Melita po svoji najnovejši navadi pred spanjem pogledat, ali je vse pripravljeno, kar bi se utegnilo ponoči potrebovati za markija. Gredoč pa mimo vrat proti markijevi spalnici, čuje skozi napol odprta vrata, kakor da bi kdo klical. Po neki notranji moči prisiljena stopi brez pomisleka prvikrat v markijevo sobo, katero je le slabo razsvetljevala majhna nočna lučica. Poleg postelje je dremala na stolu oskrbnica, na visokem vzglavju pa ležala markijeva glava z zaprtimi očmi. Pri tem pogledu se je Melita komaj zdržala glasnega vzklica; tako se je bila prestrašila. Prejšnji marki je bil edino spoznati po gosti, lepi bradi; drugo je bilo vse na njem le kost in koža. Ko je marki stopinje začul, reče s slabim glasom, pa vedno z zaprtimi očmi: "Marjana, daj mi še eno žličico one pijače; po nji se počutim pomirjen in mislim, da bom še spal. Koliko je ura?"

Menil je, da je Melita njegova čuvajka. Prvi hip ni Melita vedela, kaj bi storila. Pogledala je okolu. Tam na mizici je stala omenjena stekleničica in žlica poleg nje. Vzela je hitro z mize steklenico, napolnila žlico s tekočino, približala se markijevi postelji, potem pa roko pod vzglavje položivši malo privzdignila blazino ter mu dala pijače. Vse to je storila v malo trenutkih. Željno je marki popil in zahvalivši se, odprl nekoliko oči. Zagledal in spoznal jo je obenem. En vzdihljaj je prišel čez njegove blede ustnice in sklonila se je zopet glava v blazino. Oči je imel zopet zaprte in težko je sopel. Še en trenutek je Melita postala in pogledala na njegov obraz, a potem zbežala iz sobe, kakor bi jo bil duh odgnal.

V svojo sobo dospevši, si olajšuje obilne občutke, ki so ji tesnili prsa, z dolgo trajajočim jokanjem. Te solze so bile prve za onimi, katere je prelila v Leonorini pričujočnosti na dan poroke. Te pa niso bile, kakor one, obupne, temveč sladko-otožne, in čut, ki jih je spremljeval, ni bil čut obupa, temveč čut utolažbe in pomirjenja. Dolgo ni mogla zaspati; njene misli so vedno bdele pri vzglavju svojega soproga.

Po oni noči se je prepričala Melita vedno bolj in bolj, kar je že prej začela čutiti, da ljubi markija vedno bolj in bolj in to z vsemi močmi svoje mlade duše, z vsem ognjem svoje prve ljubezni. In vsak novi dan je v nji pomnoževal ta čut in vsak dan je z veseljem in strahom pričakovala trenutek, ko bode marki zopet v njeni družbi obedoval. Kako se bode takrat proti njemu obnašala, še sama ni vedela; želela si je samo, da bi zopet njega videla.

Takšna je bila sprememba žnjo in to v tako kratkem času. Ali bi bila ona prej kaj takega mislila? Kam je bila izginila prejšnja hladnokrvnost, njeno sovraštvo in zopernost do markija? Vse te slabosti so jo zapustile vsled britkih izkušenj zadnjega časa.

Marki je ozdravel, a okreval je jako počasi. Zavoljo tega so mu zdravniki svetovali se v pospeševanje svojega zdravja v kopel podati. Priporočili so mu Karlove vare na Češkem. Tja je imel z dvema slugama v nekoliko dneh odpotovati. Da je Melita s težkim srcem gledala priprave za pot, kdo ne bi tega veroval po njeni spremembi? Markija ni več videla po oni za njo usodepolni noči, dasi je bilo medtem preteklo že štirinajst dni. Ali bode pa tudi jemal od mene slovo? si je vzdihovaje mislila Melita.

Dan njegovega odhoda je prišel. Nemirno je Melita že takoj v jutro hodila gor in dol po svojih sobah in vedno poslušala, ali ne čuje koga približevati se njenim vratom. Pričakovala je markijev prihod. Čula je slednjič vedno bližje korake, a takoj je spoznala, da oni niso markijevi. Kmalo se tudi tega prepričala. Bil je sluga, poslan od markija; ker še baje marki ne more zavoljo slabosti ji pismeno naznaniti, kar je neobhodno potrebno, da izve pred njegovim odhodom, jo prosi, na se naj za trenutek v njegovo sobo potrudi. Kako jo je vznemirilo, a vendar tudi razveselilo to poročilo! Tema se ji je storila pred očmi, kolena so se ji šibila, ko se je približala markijevi sobi.

Marki oblečen za potovanje je stal pred svojo pisalno mizo in pregledoval neki papir, ko je Melita vstopila. Ko čuje njene stopinje, se obrne proti nji in videl jo je stati pred seboj, kakor sodnik obtoženca.

"Gospa markinja, gotovo vam je znano, da moram v kopel odpotovati vsled zdravnikovih ukazov. Ker pa tam najmanj eden mesec ostanem, vam tu izročam pismo, s katerim bodete pri mojem menjalcu prejemali denar za svoje in hišne potrebe. Vi pa lahko med tem časom potujete, ako se vam zljubi, v svojo domovino, ali kamor bi želeli. Do tedaj pa ostanite z Bogom!"

Melita se ni ganila z mesta. Nič ni odgovorila; stala je še vedno kakor poprej.

Marki videč, da ona ne misli oditi in mu odgovora ne da, nadaljuje: "Ako prav sodim, vi se nočete od mene ločiti s svojim sovraštvom. Prav imate. Saj kdo ve, ali se kedaj še povrnem... Čutim se tako slabega... Tu imate mojo roko, vsaj ne sovražite me, ako mi nočete biti prijateljica!" In ponujal ji je velo roko.

Kako rada bi bila Melita prejela njegovo roko in z enim pritiskom mu povedala, česar ni upala v besedah izreči; a tega vendar ni storila, temveč bojazljivo dejala: "Jaz vas spremim v kopel in ostanem pri vas, ako dovolite."

"Ti, Melita?"

Ni mu dala dalje govoriti. Čuti svoje ime iz njegovih ust bilo je več, kakor je pričakovala od tega trenutka. Pozabivši vse, kar je bilo kedaj med njima, je poslušala samo glas svojega srca in dela obe roki okolu markijevega vratu, skrivaje zardelo lice na njegovih prsih. In ko se je njegova roka ovila njenega života in ko je čula udarce njegovega srca, bila je Melita prvikrat srečna po svoji poroki.

(Konec prihodnjič.

Nasprotniki oborčevanja.

Washington, D. C., 9. oktobra. Nasprotniki velikega programa glede armade in mornarice v demokratični stranki nameravajo prirediti tukaj veliko zborovanje, in sicer pred zasedanjem kongresa. Kongresni člani, ki simpatizirajo z gibanjem, bodo povabljeni na zborovanje. Poslanec Warren Bailey iz Johnstown, Pa., stoji na čelu tega gibanja. On zatrjuje, da je opozicija proti veliki armadi in mornarici zelo velika.

Paderewski za žrtve vojne.

Boston, Mass., 10. oktobra. — Pred številnim občinstvom je imel danes Ignac Paderewski svoj prvi koncert, kojega skupiček je namenjen za prebivalstvo Poljske, ki je trpelo vsled vojne. Drugi koncert se vrši 23. oktobra v New Yorku.

Potopljen od podmorskega čolna.

London, Anglija, 10. oktobra. Angleška parnika "Ash", 3753 ton, in "Scawby", 3658 ton, sta bila potopljena od nemških podmorskih čolnov, kot je objavila angleška admiraliteta.

V Petrogradu se je včeraj oficijelno objavilo, da je neki angleški podmorski čoln razdejal neko nemško transportno ladijo, ki se je nahajala v Iztočnem morju.

Parnik se pogreša.

Philadelphia, Pa., 11. oktobra. Danes se je opustilo tukaj vsa upanja, da bo dospel švedski parnik "Norbotten", katerega se pogreša že deset dni. Parnik je odplul dne 11. septembra iz Švedske ter imel na krovu tovor železne rude za Bethlehem Steel Co. Domneva se, da se je potopil ob priliki nekega orkana pred Grand Banks.

Poljska suverena kraljevina?

Ruski ministrski svet pod predsedstvom Goremkina je sklenil, da se povzdigne Poljska v okviru celokupne države v suvereno kraljestvo. Za to kraljestvo se ustanovi posebno državno tajništvo.

Evakuiranci iz Istre.

Z Dunaja poročajo, da so evakuirance iz Istre začeli preseljevati z Ogrske na Štajersko, Gornjo Avstrijo in Moravsko, kar bo izvršeno v kratkem času. Zasedaj jim ne kaže pisati, dokler se ne zglase iz novega kraja, kjer bodo nameščeni.

Slovenščina na goriškem magistratu.

Uradni jezik goriškega magistrata je bil italijanski. Ko je izbruhnila vojna z Italijo, je bil goriški župan odstavljen in posle goriške občine je prevzel cesarski komisar. Ta občuje s slovenskimi strankami slovensko in izdaja magistratna naznanila in oklice v treh jezikih: v nemškem, italijanskem in slovenskem.

Slovensko katoliško

podp. društvo — ST. BARBARA 1901 — **svete Barbare**

ZA ZEDINJENE DRŽAVE SEVERNE AMERIKE.

Sedež: FOREST CITY, PA.

Inkorporirano dne 21. januarja 1902 v državi Pennsylvania.

GLAVNI URADNIKI:

Predsednik: JOŽEF PETERNEL, Box 95, Willock, Pa.
I. podpredsednik: KAROL ZALAR, Box 547, Forest City, Pa.
II. podpredsednik: ALOJZ TAVČAR, 299, N. Cor. 3rd St., Rock Springs, Wyoming.
Tajnik: JOHN TELBAN, Box 707, Forest City, Pa.
II. tajnik: JOHN OSOLIN, Box 492, Forest City, Pa.
Blagajnik: MARTIN MUHIČ, Box 537, Forest City, Pa.
Pooblaščenec: JOSIP ZALAR, 1004 North Chicago St., Joliet, Ill.

VRHOVNI ZDRAVNIK:

Dr. MARTIN IVEC, 900 Chicago St., Joliet, Ill.

NADZORNI ODBOR:

Predsednik: IGNAC PODVASNIK, 4734 Hatfield St., Pittsburgh, Pa.
I. nadzornik: JOHN TORINČ, Box 622, Forest City, Pa.
II. nadzornik: FRANK PAVLOVČIČ, Box 705, Conemaugh, Pa.
III. nadzornik: ANDREJ SLAK, 7713 Issler Ave., Cleveland, Ohio.

POROTNI ODBOR:

Predsednik: MARTIN OBREŽAN, Box 72, East Mineral, Kans.
I. porotnik: MARTIN ŠTEFANČIČ, Box 78, Franklin, Kans.
II. porotnik: MIHAEL KLOPČIČ, 528 Davson Ave., R. F. D. 1, Greenfield, Detroit, Mich

UPRAVNI ODBOR:

Predsednik: ANTON HOČEVAR, R. F. D. No 2, Box 11½, Bridgeport, O
I. upravnik: ANTON DEMŠAR, Box 135, Broughton, Pa.
II. upravnik: PAVEL OBREGAR, Box 402, Witt, Ill.

Dopisi naj se pošiljajo I. tajniku **Ivan Telban,** P. O. Box 707, Forest City, Penna.

Društveno glasilo: "GLAS NARODA."

NAZNANILO GLAVNEGA URADA IN URADO NADZORNIKOV DRUŠTEV SV. BARBARE V FOREST CITY, PA.

Tempotom se naznanja vsem postajnim tajnikom kakor tudi vsem članom združenih društev sv. Barbare, da je bilo, kot je razvidno iz mesečnih poročil glavnega tajnika, za mesece julij, avgust in september tega leta, precej primanjkljaja. Vsled tega se je sporazumno z uradniki sklenilo, da se asesment zopet poviša in sicer meseca novembra za 25 centov in meseca decembra za 25c. Potemtakem bo vsak član, ki je opravičen do bolniške podpore, plačal meseca novembra in meseca decembra 85 centov v bolniški sklad. Vsem postajnim tajnikom naznanjam, da naj kolektajo zgoraj imenovano svoto in naj jo pripišejo v mesečnem poročilu k bolniškemu skladu.

Postajne tajnike opozorim posebno na to: — Ko je bil zadnjič zopet posebej. — To ni pravilno. Če znaša naprimer asesment zope tposebej. — To ni pravilno. Če znaša naprimer asesment $1.26 in če se ga zviša za 25 centov, ni treba pisati svote $1.26 centov posebej, pač pa oboje skupaj, namreč $151. Tako je tudi v tem slučaju. Dosedaj je znašal asesment 60 centov, ker je pa povišan za 25 centov, znaša potemtakem 85 centov. Postajni tajniki naj blagovolijo to upoštevati.

Društvenikom priporočam, da naj natančno pazijo, da se ne bo plačevalo podpore članom, ki niso opravičeni do nje. Bolniki se morajo ravnati natančno po pravilih. Vsakdo vidi, da se več podpore ne more izplačati kot se dobi denarja v ta sklad. V takem slučaju se mora zvišati asesment, kar gotovo ni nobenemu članu po volji.

Pozdrav vsem članom in članicam,

udani sobrat:

IVAN TELBAN, glavni tajnik.

NAZNANILO.

Podružnica Cleveland Public Library, St. Clair Ave. & E. 55. St. v Clevelandu, O., si je nabavila še sledeče slovenske knjige, kar naj vzamejo tamošnji rojaki v naznanje:

Sl 131.843-54 Kubelka: Angleško-slovenski in Slovensko-angleški slovar.
Sl 131.845-51 Janežič: Slovenska slovnica.
Sl 193.1-99 Zabukovec: Pouk zaročencem in zakonskim.
Sl 232.9-3 Erhard: Kristusovo življenje in smrt.
Sl 234-53 Keller? Prst božji.
Sl 274.367-99 Zabukovec: Slavina.
Sl j381-9 Utva in Mira: Pravljice.
Sl 381.9-52 Kocbek: Pregovori, prilike in reki.
Sl 443.67-43 G. F.: Vodnik po Gorenjskem.
Sl 759.91-8 Steska: Slikar Janez Wolf.
Sl j774.4-981 Žirovnik: Narodne pesmi z napevi 3v.
Sl 774.8-5 Aljaš: Slovenska pesmarica.
Sl 891.842-27 Dolinar: Cigani.
Sl 891.842-42 Görner: Putifarka.
Sl 891.842-51 Kotzebue: Raztresenca.
Sl 891.847-2 Calco: Gospod Žabar.
Sl 891.847-21 Calco: Na letovišču l. 1913.
Sl 968.2-28 Dobropoljski: Burska vojska.
Sl j991 B 45 Haderlap: Nikolaj Zrinjski.
Sl Clouston: Skrivnost hiše št. 47.
Deželič: V službi kalifa.
Doyle: Sherlock Holmesova vrnitev.
Doyle: Sherlock Holmesovi doživljaji.
Dumas: Dama s kamelijami.
Gorenjska knjižnica.
SlV Huonder: Prisega huronskega glavarja.
Kozarac: Mrtvi kapitali.
SlV Leban: Sto beril za otroke.
Naš dom; zbirka povesti v. 2.
Remec: Na devinski skali.
Šenoa: Kletva.
SlV Spillman: Korenjska brata.
Stojan: Za svobodo in ljubezen.

NAZNANILO.

Rojakom v Lorain, Ohio, in okolici naznanjamo, da jih bo obiskal naš zastopnik

JOHN KUMŠE,

ki je pooblaščen pobirati naročnino za list Glas Naroda.

S spoštovanjem

Upravništvo Glas Naroda.

NAZNANILO.

Rojakom v državah Illinois in Wisconsin naznanjamo, da jih bode obiskal naš zastopnik

Mr. FRANK MEH

kateri je opravičen pobirati naročnino za list "Glas Naroda" in izdajati pravoveljavna potrdila. Rojakom ga toplo priporočamo.

Upravništvo 'Glas Naroda'.

Slovanski Svet.

Zemljepisna in statistična slika današnjega slovanstva.

Napisal prof. Lubor Niederle.

(Nadaljevanje)

Zato ni vseeno, kaj se godi v politiki in gospodarstvu tostran in onostran Sotle. Dualizem nas je sicer ločil, toda nihče nam ne more braniti, da bi hodili ne samo v duševni kulturi, ampak tudi v politiki in gospodarstvu vsak v svoji polovici v isti smeri proti skupnemu cilju.

Jugoslovani smo narodopisna celota in gospodarska enota, ki si jo osvajajo tuji kapitali. Jugoslovansko ozemlje postaja njegova kolonija. In mi? Na eni strani konfesijonalna, na drugi strani državnopravna politika. Jugoslovani so katoliške, pravoslavne in mohamedanske vere — v tem more biti njih moč in obenem njih slabost: njih moč, ako izvajajo iz dejanjske razlike nujno posledico verske strpnosti ali interkonfesijonalnosti, a njih slabost, ako zanašajo konfencijonalnost v politiko in gospodarstvo, ker s tem samo ovirajo narodno osamosvojo; kajti kapitalizem ne dela razločka med vero, pisavo in imenom.

In državnopravna politika?

Realna politika izhaja vsekako iz pozitivne pravne podlage, da na njej udejsvuje svoj program. Ne smemo pa pozabiti, da so dejstva močnejša nego pravo in da pravni razvoj zaostaja za socijalnim. Gre za to, v koliko je zgodovinsko državno pravo danes še možno.

Ako se ne zanašamo na katastrofalno politiko, potem nam v dobi kapitalizma ne preostaja drugega, nego preprečiti, da si tuji kapital osvoji naše ozemlje in nas zasužnji na naši lastni grudi gospodarsko in s tem obenem narodno.

J. Mačkovšek:

STATISTIKA SLOVENCEV.

1. Leto 1851 je s svojimi podatki v popisovanju ljudskega gibanja važen mejnik. Južna železnica še ni gotova, drugih železnic ni, priseljevanje in odseljevanje se ne čuti. Kar katera narodnost izgubi, je le izguba na jezikovni meji. — Proti koncu preteklega stoletja pa občutimo vedno bolj valovanje ljudskih množic, ki se dvigujejo v druge, boljše kraje, v tujino, iskajoč sreče in blagostanja. Domovina jim ne da kruha, zato odhajajo....

Ako hočemo govoriti o napredovanju, oziroma nazadovanju Slovencev, se moramo primerjati z naraščanjem vsega prebivalstva in posameznih plemen. Rezultat tega primerjanja za nas ni razveselpiv, rečemo lahko neugoden in posebno v desetletju 1890—1900 skoraj obupen.

Avstrijski Slovani naraščajo, Nemci polagoma padajo; ali kljub slovanskemu napredovanju smo Slovenci od leta 1851 izmed vseh narodov relativno najbolj padli.

Uradno štetje ni povsem nedolžno na vsej stvari, saj smo imeli sedaj priliko opazovati divje orgije po vseh obmejnih krajih. Vendar nas to ne sme uspavati, ker je tendenca našega nazadovanja že šestdeset let stalna. Drugi vzroki so še, ki nas tlačijo k tlom.

2. Je-li manjša notranja sila Slovencev, da nazadujemo, ali se manj množimo ko drugi narodi?

Tabela nam kaže, da imamo število do 10 let starih res že pod državnim poprečjem. Že! Kajti leta 1890 tega še ni bilo. To nam pravi število 11—20 let starih Slovencev, ki se je obdržalo nad normalom, katerih je moralo biti torej rojenih nad poprečjem.

Vendar pa stojimo dosti više, ko Nemci in Lahi v tej starosti. Kajti Nemci imajo najmanjše relativno število otrok do 10 let, sledijo jim Lahi, po precejšnjem presledku mi Slovenci, Čehi, Srbo-Hrvatje in Poljaki; najbolj plodoviti so Rusini, saj jih 302.07% nima še 11 let.

Vzrok, da se izmed vseh avstrijskih Slovanov najmanj množimo, leži v naši alpski domovini, v slabem gospodarskem položaju. Da je temu res tako, vidimo posebno pri Nemcih ni če bi ti ne imeli sudetskih bratov, bi stal pri njih odstotek dodesetletnih otrok še veliko niže.

Klasičen primer nam daje Štajerska.

Ni Koroška tista pokrajina, kjer smo od 1851 do 1900 najbolj padli, ne, ona je edina, kjer smo relativno najmanj nazadovali, sledi ji Štajerska in potem — Primorska.

Statistika nas pouči drugače: ona nam pravi, da se množijo štajerski Slovenci hitreje ko Nemci in presenetljivo je, da ima 420,000 štajerskih Slovencev, celo nekaj več novorojencev (39,535), ko 760,000 Nemcev (le 39,407)). V deceniju 1880 do 1890 je bilo celo 3798 več slovenskih novorojencev (32,869 proti 29,071).

Na Štajerskem bi morali biti, sklepajoč po velikih upadkih, manj rodovitni od Nemcev, četudi suponiramo, da se dosti Slovencev poneči. —

Naša življenjska sila ni slaba; krepka je dovolj, da kljubuje z vspehom vsem sovražnikom, ki nas obdajajo.

Izseljevanje je torej tista rakrana na našem telesu, kajti nam vzame toliko najboljše krvi, najboljših ljudij, kajti smelo lahko trdimo, da se cvet ljudstva izseljuje, najinteligentnejši del Slovencev. To je slovenska elegija, najžalostnejši list slovenske zgodovine, ki še ni popisan in mogoče tudi skoro ne bo. Dan za dnevom hodi Slovenec na nemško Štajersko, Prusko, v Egipet, v Ameriko in kdaj se vrne? Koliko se jih vrne? Vrača se star, bolan, nadložen. Najboljše sile je pustil v tujini.

Žalostno zgodovino, bedo štiridesetih let nam predočuje tabela. Čehi se državnega poprečja najbolj držijo. Poljaki, posebno še Rusini, imajo ostro izraženo gibanje iz aktivnega v pasivno: umrljivost v Galiciji je velika.

Srbo-Hrvatje, najbolj pa mi Slovenci, kažemo izredno čudno in žalostno linijo. Edini narod v Avstriji smo, ki ima tako nizko število svojih članov v najlepših letih (20—40); nobeden drugi narod nima sličnega izseljevanja, ki ima lahko tako velike posledice.

Ako gledamo naraščanje Nemcev in Lahov iz minimalnega števila članov, starih do 10 let (pri Lahih polagoma, pri Nemcih naenkrat) črez državno poprečje, zapazimo pravo nasprotje z ozirom na naše gibanje. Otresti se ne moremo sumnje, da množijo naše in hrvatske vrste druge armade.

Zanimiva je naša črta radi minimov in maksimov, ki jih nima: najnižje število v starosti 21—30 let (v starosti 31—40 imajo le Srbo-Hrvatje za nekaj niže) in najvišje število v Avstriji v vekih 51—60, 61—70 in skoraj tudi v starosti črez 70 (Lahi so nekaj više). Zanimiva je nadalje zveza med izseljevanjem in pojemanjem števila dodesetletnih otrok.

Iz slov. Štajerske se je izselilo v l. 1880—1910 (17.139 + ca. 27,000 + 29,00) = ca. 73,000 duš. — Iz Kranjske pa v l. 1869—1910 (16,062 + 29,590 + 32,491 + 35,030) = 104,173 duš.

Izmed bližjih krajev je gornještajerska industrija, ki vleče Slovence k sebi s tako silo, da je bila od vseh priseljencev v industrijskih centrih leta 1890 ena četrtina pristojna v slovenske kraje, leta 1900 pa že ena tretjina. Zadnje štetje izkazuje po slovenski Štajerski nekatera pasivna glavarstva.... V nemški Štajerski je živelo leta 1900 41,951 ljudij, rojenih na Slovenskem, naštetih je bilo Slovencev borih par tisoč, ki nimajo niti ene občine, k bi bila mešana (20% Slovencev), kaj šele kak jezikovni oto. V južni Štajerski pa živi 7500 ljudi rojenih v pokrajinah z nemško večino in vendar je toliko krajev z nemštvom prepojenih ter 16 jezikovnih otokov (leta 1900).

Kaj bode z vami, vi mejniki štirje,
Celovec, Maribor, Gorica, Trst?

O. Župančič.

3. Narodnostna meja. Bijemo pa še drug boj, katerega posledice so dalekosežneje. Pri izseljevanju izgubljamo ljudi, v svoji domovini pa poleg ljudi še zemljo. Personalne in teritorijalne izgube se pri današnjem gostem naseljevanju adirajo in nas ponekod silno stiskajo iz tisočletnih bivališč. Izvojevati moramo tri velike bitke: ob Dravi, v mestih, ob morju.

Boj za Dravo. Velikanski boj na fronti, dolgi 250 km, boj za krasno dolino in velikansko ozemlje, boj za Koroško in del Štajerske, boj za 150.000 duš. — Iz teh pozicij se umikamo....

Leta 1890 je bilo na levem bregu Drave do Maribora 37 popolnoma slovenskih občin, leta 1900 le še 27 (črez 90% Slovencev); pridobili samo eno občino, izgubili večino v petih.

Po uradnem štetju smo izgubili od leta 1890—1900 95 km kv. in to večinoma na levem dravskem bregu Maribor, Marenberg-Spod. Dravograd, Velikovec, Celovec-Borovlje, Beljak-Podklošter so točke, kjer se nemško prodiranje najbolj čuti.

(Nadaljuje se).

Vojna in gospodarstvo v Italiji.

Poleg vojaške pripravljenosti in sposobnosti igra v osrednjih državah v vprašanju, če bomo 'vzdržali do konca', kar je danes že vzvišeno nad vsak dvom, glavno vlogo avstr. in nemška gospodarska in finančna moč. Šele v vojni se je pokazalo, kako silna, neizčrpna in sposobna za prilagodenje je ta moč, ki jamči za končni uspeh avstr. istotako nedvomno izbornega orožja.

To dejstvo Italiji ni moglo biti neznano, ko je razdrla svoje vezi z Avstrijo. Najbrže pa je istodobno precenjevala svojo lastno gospodarsko moč, kakor se je precenjevala v vojaškem oziru; saj so italijanski šovinisti že sanjali o zavzetju Dunaja.

Dejstvo, da je Italija kljub doslej ni ničesar dosegla ne na suhem ne na morju, pač pa je ob Soči že večkrat doživela popoln poraz, je moralo močno strezniti tudi najbolj prenapete vročekrvneže. To je pa tudi z ozirom na njen gospodarski položaj, ki se je dal za silo prenesti le v svitu pričakovanih zmag, velikega pomena.

Tekom dolge neutralne dobe se je Italija pač lahko pripravljala na vojaškem polju, veliko manj pa na gospodarskem. V nasprotju z Nizozemsko in skandinavskimi državami Italija — deloma vsled svojega položaja, deloma pa vsled vedne politične negotovosti, ki je popolnoma ustavila trgovino in industrijo, — ni mogla nakopičiti zalog za lastno porabo, niti ne obogateti kot posredovalka blagovnega prometa za vojujoče se države. Posebno zastanek v trgovinski mornarici ob začetku svetovne vojne je imel za Italijo, posebno kar se tiče prekomorskega prometa, najnesrečnejše posledice. Potem je prišel čas vojne pripravljenosti z zapornimi odredbami za izvoz, ki so omejile tudi uvoz in italijansko trgovino popolnoma ustavile.

Najbolj neprijetno se je jelo takoj čutiti pomanjkanje pšenice in premoga. Cena pšenici se je dvignila od 24 lir na 45 lir za meterski stot, kar se na Italijanskem, kjer porabijo mnogo kruha in testenin, močno pozna. Poleg tega se je podražila tudi turšica, vsakdanja hrana najrevnejšega ljudstva, za 100 odstokov. Celo jeseni, ko so spravili novi pridelek, se cene posebno v nadrobni prodaji niso izpremenile, dokaz, koliko huja je žitna kriza v Italiji nego pri nas in na Nemškem.

Katastrofalno je tudi pomanjkanje premoga, ki se je začasa vojne zelo podražil, se je vsled pomorske blokade skoraj popolnoma ustavilo. Nemška pomoč je trajala seveda le tako dolgo, dokler se ni pojasnila dvoumna italijanska politika. Sedaj premog v Italiji ni le drag, marveč ga sploh ni. Fužine so ustavile delo, vlaki in parniki so omejili promet. Ker se je vsled pomanjkanja premoga malone podvojila tudi cena apna in cementu, je tudi stavbena obrt skoro popolnoma ustavila svoje delo. Posledica tega je splošna brezposelnost. Če še upoštevamo, da je tujski promet v Italiji tako važen gospodarski činitelj, popolnoma prenehal in da letos ne le ne prihajajo v deželo milijoni, ki so jih drugače pošiljali iz osrednjih in drugih držav laški delavci, marveč ti delavci — vsaj starejši in mlajši — pomnožujejo število brezposelnih v Italiji, potem si je lahko predstaviti veliko zadrego, ki vlada v italijanskem gospodarskem življenju. V nobeni drugi državi pa gospodarske težave niso tak onevarne, kakor v Italiji, kjer ljudstvo tako hitro vzroji in zbesni, ako se vidi prevarenega v svojih upih, ako mu manjka kruha in polente. Zato bi Italija nujno potrebovala uspehov na bojnem polju, da z njimi potolaži in zaposli razburljive duhove svojega ljudstva. Ker teh uspehov ni in ni, si Cadorna pomaga z izmišljotinami in olepšanjem.

Boji ob Soči v prošlih letih.

Krasna Soška dolina, ki cvete že nad 2000 let enako bujno in rodovito, je od nekdaj važna vrzel v naravni trdnjavi Italije. To so najširša vrata, skozi katera se da priti po kopnem na italijanski polotok. Vsled tega je bila Soška dolina od davna torišče krvavih bojev.

Da bi se branili pred roparskimi napadi gorskih rodov, so Rimljani leta 181. pred Kristusom zgradili obmejno trdnjavo Oglej, ki se je po neznatnih zasnovah pozneje razširila v mogočni patriarhat istega imena ter je bila prvi branik v vseh bojih, ki jih je imelo rimsko carstvo z barbari, pritiskajočimi s severa in vzhoda. Ko je cesar Maksimin leta 238. po Kr. pridrvel iz Panonije z mogočno vojsko, da bi zavzel Oglej, se je moral ob Soči ustaviti. Ravnokar se je bil stalil sneg po gorah, in Soča je bila narasla v močno deročo reko. Že to samo po sebi je bila ovira za vpad v Italijo. Bili so pa vsi mostovi razdrti, in jezdeci niso mogli reke preplavati. Lesa ni bilo v bližini, da bi napravili nov most; zato je Maksimin dal iz zapuščenih kmečkih hiš pobrati vse vinske sode ter je z njimi napravil jez čez Sočo. A Oglej se je hrabro branil. Maksimin je padel kot žrtev upornih vojakov. S tem se je spor za svetovno nadvlado zopet enkrat odločil v prilog Rima.

Tudi boj med uzurpatorjem Evgenijem in cesarjem Teodozijem se je izvojeval ob Soči. Čudno je, da je tudi takrat že odločila bitko burja, kakor zadnje dni večkrat, vsaj po obvestilih Cadornovega taleora. Že je pretila nevarnost, da Teodozij s svojo manjšo močjo podleže, kar se naenkrat pojavi strašna burja. Pihal je Teodozijevim četam v hrbet, sovražniku pa v obraz. Vihar je bil tako silen, da je jemal Evgenijevim vojakom sapo in tako je burja rjovela, da niso mogli slišati povelj. Naval vetra je bil tako močan in tako nenaden, da niso mogli svojih ščitov dvigniti v varstvo, in končno so jih zagrnili oblaki prahu v popolno temo. Nastala je zmešnjava v vojnih vrstah, ki niso vedele ne kam ne kod. Teodozij pa jei zrabil ugodni trenutek ter odločil zmago z zadnjim napadom. Evgenij je vsled tega moral pustiti svojo vojsko in življenje.

Leta 452. je pridrvel iz Panonije Atila s svojimi trumami Hunov bržkone tudi čez Sočo, pustošit italijanske poljane. Po trimesečnem obleganju je razrušil Oglej, a ni mogel preprečiti, da bi se velik del prebivalstva ne rešil po vodotokih proti morju. Ker se je ljudstvo izselilo na Benečanske plitvine, kjer si je ustanovilo nova domovja, se je Oglej z okolico vred razljudil. Nihče ni več obdeloval polja, nekoč slavnoznani vinogradi so se zamočvirili, reke so stopile iz strug, ker nikogar ni bilo, ki bi skrbel za jezove in nastanile so se bolezni. Begunci pa so ohranili spomin na domači kraj; imenovali so Oglej in okolico svojo domovino — "patria" — in ta beseda se je ohranila v sporočilu in v zakonodaji celih 14 vekov.

Padec Ogleja je bil začetek razpadanja zapadne rimske države. Vedno gosteje so vpadali severni rodovi, Italija pa se je mogla vedno manj upirati. Končno je herulski kralj Odoakar navideznega cesarja Aomula Avgustula odstavil ter s tem državo razbil. Pa tudi on se ni dolgo veselil svoje vlade. Vzhodnogotski kralj Teodorih Veliki je bil prekoračil prelaze čez Alpe, prišel po Vipavski dolini do Soče ter se utaboril ob Soškem mostu pri Majnici (ki je še danes strateško važna točka) in tu premagal Odoakarjevo vojsko dne 1. aprila 489.

Leta 568. so udrli Longobardi ter zopet razrušili Oglej, ki ga je bil Narses dvignil k novemu življenju. Od tam so se pod kraljem Alboinom podali dalje po Italiji, ne da bi našli kje večji odpor.

Kmalu potem, leta 585., so bili kraji ob Soči torišče strašne naravne nadloge. Utrgali so se oblaki, in velikanska povodenj je razdrla ceste, mesta in gradove. Vsa površina sveta se je izpremenila. Gornja Soča se je združila z Idrijo, predrla pregrado pri Gradiški, se napotila proti Ogleju ter tam napolnila strugo rek Torre in Natixo. Spomin na ta grozni dogodek je še dandanašnji ohranjen v svetišču Barbani, na lagunskem otoku južno od Ogleja, ki je bil takrat z vsemi hišami in vsem prebivalstvom vred uničen. Ko so vode odtekle, je plaval iz lesa izrezljan kip Marijin po plitvini ter se ustavil ob nekem štoru. V spomin na to je patriarh Elija zgradil v Barbani samostan, posvečen Materi božji ter zraven cerkev. Samostana ni več, ohranjeno cerkvico pa še zdaj leto za letom obišče mnogo tisoč romarjev.

Koncem 6. stoletja so prišli s Kranjskega in Koroške Slovenci ter se naselili po hribih okoli Gorice. Tu so ostali naši predniki neprestano tudi pozneje, ko so jih podjarmili friulski vojvode, ki so razširili svojo oblast tudi na del Kranjske. Ves srednji vek napolnjujejo borbe med nemškimi cesarji in med papeži. Prednji straži sta bila patriarha v Ogleju in Gradežu, ki sta se srečavala ob Soči ter se skušala boriti. Štiristo let (do 1590) so vladali krajem ob Soči goriški grofje in sicer sprva v prepiru s patriarhi, pozneje, po miru, sklenjenem v Sv. Kvirinu pri Korminu (27. januarja 1202) nesporno in brez tekmeca. Ko so goriški grofje izmrli, je pa prišla goriška grofija v posest habsburških cesarjev. Ko je cesar Maksimilijan nastopil vlado, ga je prebivalstvo navdušeno pozdravljalo. Zdaj je napočila za te odročne, doslej osamljene kraje nova doba, polna najlepših nad za bodočnost. V benečanskih bojih (1508—1516) je cesar prekoračil Sočo ter podjarmil Oglej in ostale kraje poznejše grofije gradiščanske in jih združil z grofijo goriško.

Grozote tridesetletne vojne so Soški dolini prizanesle, pač pa so bili Turki mnogokrat prava nadloga zlasti krajem ob morju. Naso prišli pod vlado cesarja Franca I. zopet bojni časi, ki so krajem ob Soči zadali mnogo gorja. V letih 1797., 1805. in 1809. so sovražne vojske zasedle grofijo Goriško, ki se je potem razdelila med Francijo in Italijo. To razmerje je pa trajalo samo štiri leta, od leta 1809—1813., kajti po sklepu miru je grofijo goriško, razširjeno z okolišem tržiškim, dobila zopet Avstrija. Zdaj je nastopila za deželo srečna doba mirnega razvoja. Upori v sosednih italijanskih pokrajinah se dežele niso dotaknili, pač pa se je vojne leta 1866 zaključila ob Soči. Kajti Italijani so bili zasedli nekaj krajev na desnem bregu Soče, in premirje, ki mu je sledil potem mir sam, se je sklenilo v Korminu. Takrat se je kratka vojna med Avstrijo in Italijo na Soški ravnini končala, zdaj pa se je ravnotam pričela.

Osebna svoboda.

Louis N. Hammerling.

XLIII.

— Jaz sovražim karte kot strup, — je rekel neki dobroznani pridigar pred nekaj časa ob priliki nekega nagovora. Pripovedoval je povest o nekem domu, kjer so dečki igrali karte ter niso hodili ponoči ven, ker so se zabavali s kartami doma. Pozneje pa so morali iti z doma in eden njih je postal profesijonalen igralec.

— In jaz sem bil ta igralec, — je rekel. — Resnično bivališče za karte so saloni in igralnice in igralna miza doma je otročji vrtec igralskega pekla.

Eden ter je postal igralec! Iz tega je sklepati, da drugi niso postali igralci.

Zakaj ne? Njih okolica je bila očividno ista kot preje in ostali so v istem otroškem vrtcu igralskega pekla. Oni niso napredovali preko tega vrtca.

Le eden je storil to.

Moral je biti vsled tega drugačen kot ostali.

In ta, ki je bil drugačen, ki je bil, — znanstveno govorjeno, — nenormalen ali defektiven, zahteva, naj se prepove igranje kart, ker je slučajno on zabredel ter se ni znal držati primernih mej v izvajanju te zabave. Vsled svoje slabosti pa je postal profesijonalni igralec.

Ta primera je značilna za postopanje reformatorjev. To je obnašanje pijanca, ki se je radi prirojenega mu defekta, ne more dvigniti, dokler ne pade v ječo ter nato vstane ter zahteva, da ne sme nihče piti. To je obnašanje drugih, ki so nezmerni in tej ali oni stvari, ki so neznaožni zmerno in trezno mišlili, ki so prepričani, da so drugi ustvarjeni kot oni sami in ki raditega zahtevajo prepoved vseh opojnih pijač, da oropajo s tem večino zdravih in zmernih ljudi poštenega in zmernega uživanja življenja in njih prostosti, da žive življenje po svojem lastnem načinu.

Ravno taki napadi na osebno svobodo kažejo najbolj jasno brezmiselni značaj teh gibanj, ki imajo baje za predmet izboljšanje in dviganje morale. Gori navedeni slučaj je popolnoma reductio ad absurdum. Kdor zahteva kaj takega ter se še postavlja s tem, razkriva psihologijo defektivnega, ki je vsled njemu prirojenih napak proti vsemu, kar lepša in razveseljuje življenje, seveda uživano v zmerni meri.

Kaj pa je zaključek teh psiholoških razmišljanj?

Priznati moramo, da je najti mogočno gibanje, ki skuša uničiti osebno svobodo potom reform, ki niso z nobenega vidika opravičljive, ker se jih skuša uveljaviti z ozkosrčnih stališč ali naravnost perverznih nagibov. Ljudje, ki se zavzemajo za take reforme, so duševni in telesni slabiči, ki ne poznajo mere v nobeni stvari ter se morajo poslužiti popolnega vzdržanja, da se ne potope v najglobji propad degeneracije. Tudi taki so, da so se že navžili vsega dobrega ter hočejo sedaj, da bi tudi drugi živeli njih pusto, odrevenelo življenje.

Vsled tega je treba, da nastopijo vsi zdravi in treznomisleči kot en mož proti tem poskusom, da se še nadalje omeji osebno svobodo, pa naj bo v tej ali oni obliki.

Za smeh in kratek čas.

DOBER IZGOVOR.

Mati: — Tebi pa ne dam nič kruha, ker si vlekel mačko za rep.

Sinček: — Saj je nisem vlekel. — Držal sem jo za rep, ona je pa vlekla.

Nepotreben strah!

Gospod Cagovec: — Ježeš — žena, Sidonija — ali si slišala — nekdo vrata odpira — razbojniki gredo — ali slišiš — že spet — Ježeš.

Gospa Cagovka: — Nikar se ne boj — Ježeš — A saj ni nič — le pomiri se — saj imamo policaja v hiši.

Gospod Cagovec: — Ali res — a — od kdaj pa?

Gospa Cagovka: — Že tri dni — jaz sem ga prosila, naj vsak večer pri kuharici spi....

Izgovor.

Gozdni čuvaj dobi v gozdu tatinskega lovca in ga ustavi.

— Kaj pa imaš tu v našem revirju s puško iskat?

— Oh, tako sem obupan, da sem šel semkaj, da bi se ustrelil.

V zakonu.

— Saj se ne da povedati, kake križe imam s svojim možem. Strašen pijanec je. Vse zapije. Zdaj ima le še obleko za delavnik, praznične obleke pa ne....

— Gotovo računa na to, da bodo prazniki odpravljeni.

Veliko več.

Gospa (pri obisku svoje prijateljice): — Kaj toliko perila imaš?

Pepček: — O, še veliko več ga imamo, pa je v zastavljalnici.

Predlog.

— Gospodična Marica, danes je tako krasen spomladanski dan in jaz sem tako dobre volje, da bi bil v stanu napraviti kako prav veliko neumnost.

— To je pa lepo! Veste kaj — zasnubite me!

PREMIŠLJEVANJE.

Penzionist (ki spravlja vse časopise, odkar je izbruhnila vojna): — Hodimana, še par mesecev naj se vojskujejo, pa ne bom imel kje spati.

SLOVENSKA LIGA

AMERIKANSKO SLOVENSKA SAMOOBRAMBENA LIGA — LE V KUP, LE V KUP, LE V KUP V SLOVENSKO LIGO!

IZVRŠEVALNI ODBOR:

Frank Sakser, predsednik, 82 Cortlandt St., New York, N. Y.
Edward Kalish, tajnik, 6119 St. Clair Ave., Cleveland, Ohio.
John Jager, blagajnik, 5241 Upton Ave. So., Minneapolis, Minn.

Ljubljanskemu "Slovencu" v prijazno pojasnilo.

Ljubljanski "Slovenec" je v številki od 1. septembra priobčil notico, ki nas ni popolnoma nič presenetila. Ker vemo, da jo bo v četrtek s potrebnim komentarjem priobčil še neki newyorški turški, slučajno v slovenskem jeziku pisani list, jo mi priobčimo danes s svojim komentarom.

POŠTENI AMERIŠKI SLOVENCI ZA SVOJO STARO DOMOVINO.

"Slovenčev" klic amerikanskim Slovencem, naj se otresejo vab po Sakserju ustanovljene "Slovenske Lige", ki je delala z lažmi, da je na Slovenskem revolucija in je imela predrznost rovati proti stari slovenski zvestobi habsburški dinastiji, je imel popoln uspeh. Sakserjevi "Ligi" so vsi pošteni slovenski Amerikanci obrnili hrbet, v New Yorku izhajajoči "Slovenski Narod" pa na tak način razkrinkava Sakserja, da bo o Sakserjevi "ljubezni do slovenskega delavstva" govorilo še ameriško sodišče. "Osrečevalcem" slovenskega ljudstva Sakserjeve vrste tudi v Ameriki že gore tla pod nogami! Zgoraj imenovani newyorški list priobčuje sedaj poziv: "Slovenci, pojdimo vsi kakor en mož v boj za "Rdeči križ" v Ljubljani. V oklicu pravi neki Oton J. Majerle:

"Za nabrani denar naj bi se v tej deželi najelo zdravnikov in postrežnic ter se jih poslalo v Avstrijo streč in zdravit ranjene vojake. Kajti uverjen sem, da bi jih še veliko več okrevalo, če bi bilo dovolj zdravnikov in postrežnic, katerih obojih bržkone primanjkuje tudi v Avstriji. Če imajo avstrijski sovražniki toliko zdravnikov in jih še vedno več potrebujejo, in če zbirajo denar za "Rdeči križ" v svojih rojstnih deželah ter pošiljajo tja tukajšnje zdravnike in postrežnice, zakaj bi jih tudi mi ne poslali nekaj v Avstrijo, ki je naša stara domovina. Pomagajmo ji, kakor to delajo Nemci, ki so že veliko število zdravnikov poslali v svojo domovino na pomoč največjim revežem, ranjenim vojakom."

Centralno nabirališče za to lepo akcijo ameriških Slovencev bo slovensko podporno društvo "Orel" v New Yorku. To je najboljši odgovor poštenih ameriških Slovencev podlim nakanam izdajalskih ligašev!

Ljubljanskemu "Slovencu" ki sreba podatke o ameriških Slovencih iz Zottijevega "Slovenskega Naroda", stavimo samo sledeča vprašanja:

Ali vedo gospodje pri ljubljanskemu "Slovencu", kdo je oče "Slovenskega Naroda"? — Ali jim je znano, da ga izdaja sloviti Francesco Zotti, ki je oslepari uboge slovenske in hrvaške delavce za **750,000 dolarjev?** — Ali je "Slovencu" znano, da je vsaka druga beseda v omenjenem listu čisto navadna laž, da je vsak stavek, ki je v njem priobčen dokaz brezmejne lopovščine in fakinstva ljudi, ki ga pišejo in onega, ki ga zalaga s prisleparjenim denarjem?

"Slovenca" vprašamo, zakaj ni priobčil v svojih predalih, da smo poslali pred meseci skoraj na vse slovenske dekane po 177 kron za najbednejše med bednimi v stari domovini? Vsi gospodje dekani so se zahvalili nam in ameriškim delavcem, ljubljanski "Slovenec" pa ni imel dveh vrstic prostora, da bi o tej stvari poročal.

"Slovenec" pravi, da bo o "Sakserjevi ljubezni do slovenskega delavstva" govorilo še ameriško sodišče. Dokler bo imel za svoje poročevalce lastnike in urednike "Slovenskega Naroda" bo trdil še kako večjo neumnost. Čast bo imel pisati, da so Sakserja zaprli, da ga ni v Ameriki niti enega Slovenca, ki bi ne bil zadovoljen s postopanjem avstrijske vlade, da je Zotti največji dobrotnik Slovencev in Hrvatov in druge take stvari. Zotti mu bo garantiral, da so vse te stvari resnične in to mu bo menda zadostovalo.

"Slovencu" svetujemo, da naj se obrne za informacije o Sakserju in o "Slovenskem Narodu" na gospode, ki so mu po prepričanju najbližji, na slovenske duhovnike v Ameriki. Piše naj kateremukoli slovenskemu duhovniku v Ameriki samo eno pismo in naj ga vpraša o tem Prepričani smo, da bo zadobil o celi stvari čisto drugačno sliko.

Če hoče še boljši dokaz, naj stopi s "Slovenskim Narodom" v kak ožji stik. V kratkem času bo izprevidel, da ni Zottijevi bandi v goljufiji kos niti najbolj rafiniran zločinec.

Če pravi "Slovenec", da je dobro informiran o razmerah v Ameriki, mu bodo še toliko bolj znane razmere na Kranjskem in v Ljubljani. — Vprašamo ga torej, kam je šlo tistih $400, katere smo poslali pred več meseci potom avstrijskega konzulata deželni vladi v Ljubljano z naročilom, da naj razdeli med najbednejše med bednimi.

"Slovencu" čestitamo, da si je izbral za zaveznika Zottijev "Slovenski Narod", ki v lumpariji prekaša vsak najnesramnejši lažnjiv plakat, kar se jih je tiskalo kdaj v slovenskem jeziku.

Če smatra "Slovenec" one ljudi, ki se oklepajo "Slovenskega Naroda" za svoje edine pristaše in somišljenike v Ameriki, mu povemo, da Zottijevega lista noben pošten Slovenec niti v roke ne prime in da širša slovenska javnost one ljudi, ki so njegovi naročniki, že zdavnaj ne smatra več za Slovence.

Špijon.

Litvicki se je nahajal v tretjem letniku, ko sem vstopil na univerzo —

Prišel sem bil iz daljne province ter nisem poznal žive duše. — Moji sošolci so šli drugam. Naključilo se je, da je bil Litvicki prvi, ki sem ga srečal na univerzi —

Njegova zunanjost me je nekam osupnila. Zunanjost študentov sem bil spoznal, ko so prihajali čez poletje domov v naših krajih, ki so se oblačili površno. Večina jih je nosila pisane srajce, ki niso rabile ovratnice in črne klobuke s širokimi krajci. Mnogi so nosili goste, dolge lase, ki so jih radi puščali v neredu. Govorili so glasno in ostro ter so stavljali ponavadi zelo odločne trditve. Bilo je pač v modi, kakor so bile v modi debele palice, ki so jih vsi nosili.

Naravno, da se je tudi naletelo na izjeme, ki so se skrbneje oblačili, a vedel sem takoj, da so to odpadniki in ko sem odložil gimnazijsko uniformo in se pripravljal, da postanem visokošolec, sem tudi jaz zanemaril svojo zunanjost in začel nositi lase v skrajnem neredu.

Ko sem ugledal Litvickega, sem v prvem hipu dvomil, če je študent. Bil je male rasti, suhljat, tenek, bled. V obrazu je počivalo nekaj ženskega, morda zato, ker si je lica, brke in brado gladko bril. Nosil je dolgo, črno suknjo, zapeto od zgoraj do spodaj. Izza suknje je gledal ovratnik s črno ovratnico.

Vse to, kakor tudi visok klobuk, ki ga je nosil v roki, ga sicer ni delalo zelo elegantnega, a je bil dostojen. Njegovi gladki, skoro brezbarvni lasje, so bili skrbno počesani od desne proti levi. V splošnem je bil bolj podoben dostojnemu uradniku, kakor pa študentu.

Prvi se je obrnil do mene.

— Iščete-li pisarno?

Pritrdil sem mu. Pokazal mi jo je, in ko sem se vrnil me je, kakor se mi je zdelo, pričakoval na hodniku.

Vprašal me je vrsto vprašanj splošnega značaja: odkod da pridem, katero fakulteto da sem si izvolil, s čim da se posebno nameravam pečati, in tako dalje.

Njegov glas je bil nežen in nekam slab, kakor da bi prihajal iz ne prav zdravih pljuč. Dospela sva, ne da bi se zavedala, na cesto in korakala drug poleg drugega po cesti.

— In vi? Ste-li tudi študent? — sem ga vprašal.

— Da, v tretjem letniku sem in filolog (jezikoslovec).

— Kako čuden študent, — sem mislil.

Kljub temu sem se zabaval z njim. Dal mi je par dobrih nasvetov, kje si morem najeti stanovanje, kje jesti, kje dobiti knjige, seznanil me je z značaji nekaterih profesorjev, in ločila sva se že kot dobra znanca.

Tako je bilo moje prvo srečanje z Litvickim. Potem za cel teden dni nisem ga videl, a zato sem si pridobil med tem že celo vrsto novih znancev. V mladosti si moremo hitro in lahko dobiti znanstva. Sprva sem spoznal študente iz mojega letnika, a potem skoro vso univerzo.

Spominjam se, bilo je na ulici. Precej velika skupina nas je šla z univerze v gostilno, kjer so navadno vsi opoldne jedli. Poleg so bili študentje raznih letnikov in fakultet. Razvil se je več ali manj skupen pogovor, ki se je le včasih prekinil.

Čutil sem se že isto kot študent, prisvojil si že takoj vsa načela in vse predsodke novega družabnega kroga in sem se zbližal z novimi tovariši.

Pred nami, v daljavi dvesto korakov, je zavila tenka, slabotna postava v dolgi suknji iz neke stranske ulice v našo ter nam prihajala nasproti. Spoznal sem Litvickega.

Naša družba se je razprostirala po vsi ulici, in videl sem, kako je dvignil Litvicki pri srečanju kake trikrat svoj klobuk ter jih pozdravljal. Nekateri so mu odvrnili pozdrav, toda drugi se sploh niso zmenili zanj. Ravnotako so se obnašali tudi oni, ki so šli poleg mene.

To ni bilo podobno tovariškemu srečanju. Nič odkritosti, nikake prijazne besede. Zdelo se je, kakor bi ta človek sploh ne bil v nikaki zvezi z univerzo.

Toda ko je uzrl Litvicki mene, se je prijazno nasmejal ter se ustavil.

— O, dober dan, — je rekel. — Že cel teden vas nisem videl! Nisem bil prav pri zdravju.

Tudi sam sem se ustavil ter mu stisnil roko. Noben mojih tovarišev, ki so me spremljevali, ni sledil mojemu zgledu. Zdelo se mi je celo, da so me začudeno pogledali, ko so šli naprej.

Odgovoril sem mu, in ker sem opazil, da so tovariši že precej daleč in so zavili za nekim oglom, sem se urno poslovil, da jih ujamem.

— Prosim, obiščite me kdaj! — je rekel Litvicki. — Zelo vesel bom tega.

Povedal mi je naslov. Zahvalil sem se ter se poslovil.

Vse sem dobil že v gostilni. Navadno smo bili štirje, ki smo sedeli pri eni mizi. Vzel sem svoje mesto ter opazil, da so ostali trije tovariši, ki so se dozdaj živahno o nečem pogovarjali, pri mojem prihodu utihnili. Tudi z drugih prostorov me je včasih kdo radovedno pogledal.

Tako je prešlo nekaj minut. Nisem se počutil prav udobno. Slednjič me je vprašal eden tovarišev, ki je sedel prvi pri moji mizi: — Slišite, ali se že dolgo poznate z Litvickijem?

— Osem dni! — sem odvrnil. — Bil je prvi, ki sem ga srečal na univerzi. A zakaj?

— O, nič, samo vprašal sem tako.

Nič več niso govorili z menoj o Litvickem.

Medtem je Litvicki očividno čisto ozdravil in zopet obiskoval redno predavanja in skoro vsak dan sem ga srečaval na univerzi. A nikdar nisem opazil, da bi stal v družbi drugih študentov ter se pogovarjal z njimi. Bil je vedno sam, razven, če je pristopil kak novinec k njemu ter se pogovarjal z njim. A tudi taki so storili to le enkrat; potem se mu ni več približal.

Sprva sem bil mnenja, da je bolj tihega značaja, toda iz svojega osebnega občevanja z njim sem posnel, da je nasprotno zelo zgovoren. Ljubil je zgodovino in je šen govoril o tej vedi.

— Čemu me ne obiščete? — me pri vsakem pogovoru ves navduje vprašal ob neki priliki.

Res nimam vzroka, da ga ne bi obiskal ter sem stopil nekega večera k njemu v stanovanje. — Stanoval je zelo visoko, v skromni sobici z enim oknom. Oprema sobe je bila revna, — kakor je navadno pri študentih.

Očividno se je veselil mojega obiska. Prižgal je svečo in začel kuhati čaj. Nekaj zelo splošnih vprašanj z moje strani mu je dalo povod, da je začel govoriti o sebi. Zvedel sem, da prihaja iz daljnega mesta, kjer je njegov oče poštni uradnik, da mu je mati že zdavnaj umrla, da ima sestre, da mu oče pošilja petnajst rubljev na mesec in da mu to zadostuje. Privatnih ur da ne daje, ker bi ga oviralo pri delu.

V njegovi sobici je pričalo vse o skrbnosti, čistosti in rednosti. Mnogo knjig je imel, večina zgodovinske, in te so ležale skrbno zložene v kotu, ker ni imel police za knjige.

— Vi pač mnogo čitate?

— O da, vedno čitam! — je odvrnil. — Le šibkega zdravja sem. Slabih prsi sem in oči se mi kmalu utrudijo.

— Povejte, Litvicki, zakaj ne pridete skupaj s tovariši? Tako se mi je zdelo....

Napravil je temen obraz.

— Ne morem jih trpeti, — je odvrnil.

— Zakaj?

— Ker so nepravični.

— Kako nepravični? V čem?

— Ne bi vas rad oropal vaših idealov in sploh nerad silim komu svoje mnenje. Živite dalje z njimi in sami boste videli, kako je. Morda boste tudi vi kmalu tako sodili, kakor oni. To se kaj hitro zgodi, niti opazili morda ne boste, kdaj boste istega mnenja z ostalimi. Kratko povedano, govoriva o čem drugim.

Govorila sva o drugih stvareh. Toda oni odgovor se mi je dozdeval čuden ter me ni zadovoljil.

Drugega dne ga nisem videl, očividno je bil zopet bolan. Sedaj je pristopil k meni Stroganov, ki sem občeval z njim bliže, kakor z ostalimi ter sva se že tikala.

— Povej vendar, ti si v velikem prijateljstvu s tem gospodom?

— S katerim gospodom? — sem vprašal, ker seveda nisem razumel koga misli.

— No, s tem.... z Litvickijem.

— Prijateljstvo ravno ni.... Prav malo ga še poznam. Toda najino medsebojno razmerje je precej prijazno.

— To je čudno.

— Čemu pač čudno?

— Ke rje Litvicki sumljiv človek.

— Kako sumljiv?

— No, čisto navadno, sumljiv je ,drugega nič.

— Tega ne razumem.

— Pa vprašaj druge. Ti ti bodo še celo povedali, da je špijon.

— Kdo pravi to? In na čem temelji ta trditev?

— To pravijo vsi in je to splošno mnenje.

Litvicki špijon! To me je osupnilo. Spominjal sem se utisov, ki sem jih bil dobil poprej. Kako čudno upliva sumnja na našo dušo! Stroganov sicer ni navedel nikakih dokazov, rekel je le tako besedo, pa je že uplivalo nekako tudi na mene. Ker se mi je bilo dozdevalo samo čudno pri prvem srečanju, mi je postajalo zdaj — sumljivo.

Njegove manire in njegov obrit obraz in dolga suknja in frizma in glas, — vse se mi je dozdevalo zdaj proti njemu. Vendar samo v prvem hipu. Potem sem se otresel teh neokusnih, neutemeljenih misli.

Zakaj in s kako pravico se je moglo misliti tako o kakem človeku, če nihče ni vedel dejstev?

Povprašal sem druge tovariše in dobil od njih isti odgovor.

— Da, Litvicki je sumljiv človek. —

— A na kaj opirate te sumnje? So mar dejstva tu?....

— Gotovih dejstev ni; toda .... to je splošno mnenje. Le pazite na to, kake oči ima in kak prilizljen glas.

— Toda, gospodje toda oči in glas niso odvisni od njegove volje. —

— Oči in glas so izraz duše.... Bodite z njim previdni.

Vsekakor nisem imel nikakega vzroka, da bi bil previden z njim. S politiko se nisem ukvarjal. A bilo mi je žal pri misli, da Litvicki ne bi bil dostojen.

— Gospodje! — sem vskliknil nekoč, ko nas je bilo deset skupaj, — povejte mi vendar že enkrat, kaj je napravil Litvicki, da ste dobili o njem tako mnenje?

Vsi so zmignili z rameni. Kako otročje od mene! — Take stvari se dogajajo prav potiho, prijatelj. — mi je v poučljivem tonu rekel Bočagov, v krogu tovarišev zelo upliven študent iz tretjega letnika.

— Torej ne ve nihče nikakih dejstev?

V odgovor so se mi vsi smejali.

Moj čut pravice pa s tem ni bil zadoščen. Hotel sem kaj gotovejšega. Oni dan sem videl Litvickega le mimogrede. Pokimal mi je v pozdrav.

— Zakaj me zopet ne obiščete? — je vprašal.

— Prišel bom nocoj.

— Iz posebnega povoda? — je vprašal, in izraz razočaranja se mu je čital v očeh.

— Ne.... Kar tako.... Prišel bom.

Pogledal mi je bistro v oči. Da, v njegovih očeh je ležalo nekaj izprašujočega, nekaj prodirajočega, neka hladnost.

(Konec prihodnjič.)

NAŠI ZASTOPNIKI,

kateri so pooblaščeni pobirati naročnino za "Glas Naroda" in knjige, kakor tudi za vse druge v našo stroko spadajoče posle:

Jenny Lind, Ark. in okolica: Michael Girar.
San Francisco, Cal.: Jakob Lovšin
Denver, Colo.: Frank Skrabec.
Leadville, Colo.: Jerry Jamnik.
Pueblo, Colo.: Peter Culig, J. M. Rojtz, Frank Janesh in John Germ.
Salida, Colo. in okolica: Louis Costello (The Bank Saloon).
Walsenburg, Colo.: Ant. Saftich.
Clinton, Ind.: Lambert Bolskar.
Indianapolis, Ind.: Alois Rudman.
Woodward, Ia. in okolico: Lukas Podbregar.
Aurora, Ill.: Jernej B. Verbič.
Oglesby, Ill.: Math. Hribernik.
Chicago, Ill.: Frank Jurjovec.
Depue, Ill.: Dan. Badovinac.
La Salle, Ill.: Mat. Komp.
Joliet, Ill.: Frank Laurich, John Zaletel in Frank Bambich.
Mineral, Kans.: John Stale.
Waukegan, Ill.: Frank Petkovšek in Math. Ogrin.
So. Chicago, Ill.: Frank Černe in Rudolf Požek.
Springfield, Ill.: Matija Barborič.
Frontenac, Kans. in okolica: Frank Kerne.
Mulberry, Kans. in okolica: Martin Kos.
Calumet, Mich. in okolica: Pavel Shaltz in M. F. Kobe.
Manistique, Mich. in okolica: F. Kotzian.
So. Range, Mich. in okolica: M. Likovič.
Aurora, Minn.: Josip Fugina.
Chisholm, Minn.: K. Zgone, Jakob Petrich in Frank Žagar.
Duluth, Minn.: Joseph Sharabon.
Ely, Minn. in okolica: Ivan Gouže, M. L. Kapsch, Jos. J. Peshel in Louis M. Perušek.
Eveleth, Min.: Jurij Kotze.
Gilbert, Minn. in okolica: L. Vesel.
Hibbing, Minn.: Ivan Pouše.
Kitzville, Minn. in okolico: Jos. Adamich.
Nashwauk, Minn.: Geo. Maurin.
Virginia, Minn.: Frank Hrovatich.
St. Louis, Mo.: Mike Grabrian.
Aldridge, Mont.: Gregor Zobec.
Great Falls, Mont.: Math. Urich, 1409 N. 5th Ave.
Red Lodge, Mont.: J. Koprivšek.
Roundup, Mont.: Tomaž Paulin.
Little Falls, N. Y.: Frank Gregorka.
Cleveland, Ohio: Frank Sakser, J. Marinčič, Chas. Karlinger in Jakob Resnik.
Barberton, O. in okolica: Alois Balant.
Bridgeport, O.: Frank Hočevar.
Collinwood, O.: Math. Slapnik.
Lorain, Ohio in okolica: John Kumše 1735 E. 33. St.
Youngstown, O.: Ant. Kikelj.
Oregon City, Oreg.: M. Justin.
Allegheny, Pa. in okolica: M. Klarich.
Bessemer, Pa.: Louis Hribar.
Braddock, Pa.: Ivan Germ.
Bridgeville, Pa.: Rudolf Pleteršek.
Burdine, Pa. in okolica: John Keršišnik.
Conemaugh, Pa.: Ivan Pajk.
Claridge, Pa.: Anton Jerina.
Canonsburg, Pa.: John Koklich.
Broughton, Pa. in okolica: A. Demšar.
Darragh, Pa.: Dragutin Slavič.
Dunlo, Pa. in okolico: Josip Suhor.
Export, Pa. in okolica: John Prostor.
Forest City, Pa.: Karl Zalar in Fr. Leben.
Farell, Pa.: Anton Valentinčič.
Greensburg Pa. in okolica: Joseph Novak.
Irwin, Pa. in okolica: Frank Demšar.
Johnstown, Pa.: Frank Gabrenja in John Polanc.
Marianna, Pa: E. Gottlicher.
Meadow Lands, Pa.: Georg Schultz.
Monessen, Pa.: Math. Kikelj.
Moon Run, Pa. in okolica: Frank Maček.
Pittsburgh, Pa.: Ignacij Podvasnik, Ignaz Magister, Z. Jakše in U. R. Jakobich.
Steelton, Pa.: Anton Hren.
Unity Sta., Pa.: Joseph Škerlj.
West Newton, Pa. in okolica: Josip Jovan.
Willock, Pa.: Frank Seme in Joseph Peternel.
Tooele, Utah: Anton Palčič.
Winterquarters, Utah: Louis Blasich.
Black Diamond, Wash.: Gr. Porenta.
Ravensdale, Wash.: Jakob Romšak.
Davis, W. Va. in okolica: John Brozich.
Thomas, W. Va. in okolica: Frank Kocijan in A. Korenchan.
Grafton, Wis.: John Stampfel.
Kenosha, Wis.: Aleksander Pezdir.
Milwaukee, Wis.: Josip Tratnik in Frank Meh.
Sheboygan, Wis.: Frank Sepich in Heronim Svetlin.
West Allis, Wis.: Frank Skok in Louis Lončarič.
Rock Springs, Wyo.: A. Justin, Val. Stalich in Valentin Marcina.
Kemmerer, Wyo.: Josip Motoh.

CENIK KNJIG

katere ima v zalogi

SLOVENIC PUBLISHING CO.

82 CORTLANDT ST. NEW YORK, N. Y.

MOLITVENIKI:

Duhovni boj	—.60
Marija Kraljica	—.60
Vrtec nebeški	—.40

POUČNE KNJIGE:

Ahnov nemško-angleški tolmač, vezan	—.50
Angleško-slovenski in slovensko-angleški slovar	—.40
Berilo prvo, vezano	—.30
Berilo drugo, vezano	—.40
Berilo tretje, vezano	—.40
Cerkvena zgodovina	—.70
Dobra kuharica, vezano	$3.00
Domači živinozdravnik	—.50
Evangelij	—.50
Fizika 1. in 2. del	—.45
Hitri računar, vezano	—.40
Katekizem vez. veliki	—.40
Katekizem vez. mali	—.15
Nemščina brez učitelja, 1. in 2. del, vsak 50¢, oba	$1.00
Občna zgodovina	$4.00
Pesmarica, nagrobnice	$1.00
Poljedelstvo	—.50
Popolni nauk o čebelarstvu, vezan	$1.00
Postrežba bolnikom	—.20
Sadjereja v pogovorih	—.25
Schimpffov nemško-slovenski slovar	$1.20
Schimpffov slovensko-nemški slovar	$1.20
Slovenski pravnik	$2.00
Slovenska Slovnica, vez.	$1.20
Slovenska pesmarica, 2. zvezek po	—.60
Spisovnik ljubavnih pisem	—.40
Trtna uš in trtoreja	—.40
Umna živinoreja	—.50
Umni kmetovalec	—.50
Žirovnik, narodne pesmi, 1., 2. in 3. zvezek, vez., po	—.50

ZABAVNE IN RAZNE DRUGE KNJIGE:

Baron Trenk	—.20
Belgrajski biser	—.20
Beneška vedeževalka	—.20
Bitka pri Visu	—.30
Bodi svoje sreče kovač	—.30
Boj s prirodo	—.15
Božični darovi	—.15
Burska vojska	—.25
Cerkvica na skali	—.15
Ciganska sirota, 93 zvezkov	$5.00
Cvetke	—.20
Don Kižot	—.20
Dobrota in hvaležnost	—.60
Fabiola	—.35
George Stephenson, oče železnic	—.20
Grizelda	—.10
Hubad, pripovedke, 1. in 2. zvezek po	—.20
Ilustrovani vodnik po Gorenjskem	—.20
Ivan Resnicoljub	—.20
Izanami, mala Japonka	—.20
Izidor, pobožni kmet	—.20
Jama nad Dobrušo	—.20
Jaromil	—.20
Jeruzalemski romar	—.45
Kristusovo življenje in smrt vezano	$3.00
Krištof Kolumb	—.20
Križana umilejnost	—.40
Kaj se je Makaru sanjalo?	—.50
Lažnjivi Kljukec	—.20
Leban, 100 beril	—.20
Maksimilijan I.	—.20
Marija, hči polkova	—.20
Mati, socijalen roman	$1.00
Malomestne tradicije	—.25
Miklova Zala	—.35
Mirko Poštenjakovič	—.20
Na divjem zapadu, vez.	—.60
Na jutrovem	—.20
Na krivih potih	—.20
Na različnih potih	—.20
Narodne pripovesti, 1. in 3. zvezek po	—.20
Naseljenci	—.20
Na valovih južnega morja	—.15
Nikolaj Zrinski	—.20
O jetiki	—.15
Odkritje Amerike, vez.	—.80
Prihajač	—.30
Pregovori, prilike, reki	—.25
Prst božji	—.20
Randevouz	—.25
Revolucija na Portugalskem	—.20
Senila	—.15
Stanley v Afriki	—.20
Sherlock Holmes, 3., 4., 5. in 6. zvezek po	—.80
Sveta noč	—.20
Srečolovec	—.20
Strah na Sokolskem gradu, 100 zvezkov	$5.00
Strelec	—.20
Sanjska knjiga, velika	—.30
Štiri povesti	—.20
Tegetthof	—.25
Vojan na Balkanu, 13 zvez.	$1.85
Zlate jagode, vez.	—.30
Življenjepis Simon Gregorčiča	—.50
Življenja trnjeva pot	—.50
Za kruhom	—.20
Življenje na avstr. dvoru ali Smrt cesarjeviča Rudolfa (Tragedija v Meyerlingu)	—.70

SPILMANOVE POVESTI:

1. zv. Ljubite svoje sovražnike	—.20
2. zv. Maron, krščanski deček	—.25
4. zv. Praški judek	—.20
6. zv. Arumugan, sin indijskega kneza	—.25
7. zv. Sultanovi sužnji	—.25
8. zv. Tri indijanske povesti	—.30
9. zv. Kraljičin nečak	—.30
10. zv. Zvesti sin	—.30
11. zv. Rdeča in bela vrtnica	—.30
12. zv. Boj in zmaga	—.30
14. zv. Prisega huronskega glavarja	—.30
15. zv. Angelj sužnjev	—.30
16. zv. Zlatokopi	—.30
18. zv. Preganjanje indijanskih misionarjev	—.30
19. zv. Mlada mornarja	—.30

TALIJA.

Zbirka gledaliških iger:

Brat sokol	—.20
Pri puščavniku	—.20
Raztresenca	—.30
Starinarica	—.20
Županova Micka	—.30
Idealna Tašča	—.20

RAZGLEDNICE:

Newyorške, s cvetlicami, humoristične, božične, novoletne in velikonočne, komad po	—.03
ducat po	—.25
Z slikami mesta New Yorka po	—.25
Album mesta New Yorka krasnimi slikami, mali	—.35

ZEMLJEVIDI:

Avstro-Ogrske, mali	—.10
Združenih držav, mali	—.10
veliki	—.25
vezan	—.50
Balkanskih držav	—.15
Evrope, vezan	—.50
Vojna stenska mapa	$1.50
Zemljevidi: New York, Colorado, Illinois, Kansas, Montana, Ohio, Pennsylvania, Minnesota, Wisconsin, Wyoming in West Virginia in vseh drugih držav po	—.25

OPOMBA: Naročilom je priložiti denarno vrednost, bodisi v gotovini, poštni nakaznici, ali poštnih znamkah. Poštnina je pri vseh knjigah že vračunana.

Jugoslovanska Katol. Jednota

Inkorporirana dne 24. januarja 1901 v državi Minnesota.

Sedež v ELY, MINNESOTA.

GLAVNI URADNIKI:

Predsednik: **J. A. GERM, 507 Cherry Way or box 57, Braddock, Pa.**
Podpredsednik: ALOIS BALANT, 112 Sterling Ave., Barberton Ohio.
Glavni tajnik: GEO. L. BROZICH, Box 424, Ely, Minn.
Blagajnik: JOHN GOUŽE, Box 105, Ely, Minn.
Zaupnik: LOUIS KOSTELIC, Box 583, Salida, Colo.

VRHOVNI ZDRAVNIK:

Dr. MARTIN IVEC, 900 N. Chicago St., Joliet, Ill.

NADZORNIKI:

MIKE ZUNICH, 421—7th St., Calumet, Mich.
PETER ŠPEHAR, 422 N. 4th St., Kansas City, Kans.
JOHN VOGRICH, 444—6th St., La Salle, Ill.
JOHN AUSEC, 5427 Homer Ave., N. E. Cleveland, O.
JOHN KRŽIŠNIK, Box 133, Burdine, Pa.

POROTNIKI:

FRAN JUSTIN, 1708 E. 28th St., Lorain, O.
JOSEPH PISHLAR, 308—6th St., Rock Springs, Wyo.
G. J. PORENTA, Box 701, Black Diamond, Wash.

POMOŽNI ODBOR:

JOSEPH MERTEL, od društva sv. Cirila in Metoda, štev. 1, Ely, Minn.
LOUIS CHAMPA, od društva sv. Srca Jezusa, štev. 2, Ely, Minn.
JOHN GRAHEK, st., od društva Slovenec, štev. 114, Ely, Minn.

Vsi dopisi, tikajoči se uradnih zadev, kakor tudi denarne pošiljatve, naj se pošiljajo na glavnega tajnika Jednote, vse pritožbe pa na predsednika porotnega odbora.

Na osebna ali neuradna pisma od strani članov se ne bode oziralo.

Društveno glasilo: "GLAS NARODA."

Kaj bo z nami?

(Konec.)

Prišlo je slednjič do tega, da je zapretila Bolgarska Srbiji z vojno, češ, da mora na vsak način dobiti zase Macedonijo. Kakor je bilo pričakovati, tako se je tudi zgodilo. Trnoglava Srbija je rekla: ne. Ob Savi in ob Drini je bilo koncentriranega polno avstrijskega in nemškega vojaštva, ob iztočni srbski meji se je koncentriralo par stotisoč Bolgarov. Ker ima Srbija podobo trikota, se s tem pravi, da je obdana skoraj od vseh strani s sovražnikom, ki jo glede moči, kakovosti in množine vojnega materiala daleč prekaša. Še je bil čas, toda Srbija ni hotela.

S tem si je podpisala sama smrtno obsodbo. Srbski diplomati s kraljem na čelu imajo v nekem oziru prav. Tako so ponosni in tako slepo zaverovani v svojo moč, da so se zoperstavili sovražniku, pred katerim so omagali milijoni in milijoni ruskih vojakov. V glavo so si zabili, da morajo zmagati, da se bo Srbija toliko časa bojevala, dokler ne izgubi zadnjega svojega vojaka.

Sedaj pa niso več časi junaštva, sedaj je doba trgovine, zmaga pa oni, ki bolj natančno preudari celo situacijo in se zna žnjo okoristiti.

Da so Srbi junaki, so že neštetokrat pokazali, med zdravim razumom in med razumom srbskih vodilnih krogov je pa precej globoko brezdno. Njim je ljubše, da vidijo deželo uničeno, poklano prebivalstvo, opustošene vasi in mesta, kakor pa da bi ne dosegli vsega, kar zahtevajo. In uboga Srbija bo uničena popolnoma!

Nemški kanoni so že večkrat pokazali svojo moč, Nemčija ima že vsaj zaenkrat vse, kar potrebuje za vojno, v izobilju. Vsled nepopustljivosti srbskih diplomatov bo uničen krepak narod, ki se je komaj nekoliko povspel. V treh zadnjih vojnah je bila Srbija zmagovalka. Zmage so jo tako navdušile, da je začela kljubovati onim, katerim dosedaj cela Evropa ni bila kos. To je blazno početje. Srbija tega sedaj še ne vé, toda spoznala bo, ko bo že prepozno.

Avstrijske in nemške čete na eni in bolgarske na drugi strani so že v njenem ozemlju.

Belgrad je padel. To je začetek. Konec bo tvoril padec Niša in Skoplja, konec bo tvorilo popolno uničenje srbske dežele. Šele tedaj bodo srbski diplomati izprevideli, kako blazno je bilo njihovo postopanje, tedaj se bodo mogoče kesali, ker se niso zadovoljili z manjšim plenom.

In ljudstvo? Kaj bo z ljudstvom? Oni, ki bodo ostali pri življenju, bodo proklinjali Avstrijo, Nemčijo in srbsko vlado. Kletve, ki bodo padale na srbsko vlado, bo najstrašnejše.

Kaj bo pa z nami, ki smo videli v srbski armadi svojo rešitev, ki smo bili prepričani, da nam bo sedanja svetovna vojna za silne žrtve, katere je od nas zahtevala, dala svobodo in samostojnost? Mi ne bomo dosegli ničesar. Niti enega ne bomo imeli, ki bi se zavzel za nas, niti enega, ki bi nam pomagal. Nemci so sedaj še precej prikrito rovali proti nam, po vojni nam bodo pa javno napovedali boj.

Na nas ne bodo prišli z orožjem, ampak podjarmili nas bodo drugače. Kdor se ne bo hotel ukloniti, bo moral povezati culo in odpotovati, kdor bo ostal na svoji zemlji, bo moral priseči brezpogojno pokorščino.

Žilavi so naši ljudje, neskončno ljubijo svojo domovino in svoj jezik, toda sovražnik bo premočan, da bi se mu mogli postaviti v bran. Popolno podjarmljenje je cilj Nemcev. Kar se jim zoperstavi, mora pasti, žnjimi izhaja le tisti, ki se jim popolnoma uda. Prej smo govorili, da nam je težko, toda po vojni nam bo še stokrat težje. Avstrijski diplomati ne bodo smeli več misliti s svojimi možgani, obveljalo bo le ono, kar bo prišlo iz Berlina. Različne vesti bodo prihajale od tam, toda ne vrjamemo, da bi bila za nas le ena ugodna. Vse smo dali, kar smo imeli, sedaj pa lahko sklenemo na prsih roke in se udamo v svojo usodo.

Stokrat smo že dokazali, da je bila Avstrija nepravična z nami, pa nas ni nobeden poslušal in se ni hotel zmeniti za nas. In če še stokrat dokažemo, nam to vse skupaj čisto nič ne pomaga.

Slovenci so že začeli dobivati svoje plačilo. Vzrejeni v pokorščini, zaničevani in zatirani od svojega lastnega gospodarja, so šli v boj za tuje interese. Ker so morali iti, ni bil njihov greh tako velik, kot bi bil morda v drugem slučaju. Gospodje so jim zabili v glavo, da je njihova domovina v nevarnosti, da je v nevarnosti sveta vera, da morajo preliti kri, če hočejo, da bo oboje rešeno.

Šli so v boj za svojo domovino, pa niso izprevideli, da se borijo proti njej. Za sveto vero so šli v boj, kljub temu, da so vedeli, da se bori ob njihovi strani največji sovražnik kristjanov! Za vlado so šli v boj, toda vlada je v času, ko so prelivali zanjo kri, začela v Sloveniji še krutejše gospodariti kot je gospodarila pred vojno.

V Ameriki živečim Slovencem se je zastudilo postopanje avstrijske vlade, njihova ljubezen do naroda je bila tako velika, da so sklenili napeti vse sile, uporabiti vsa sredstva, samo da se na ta ali oni način odpomore ubogemu trpečemu narodu.

Zatekli so se k Srbiji kot edini slovanski državi na Balkanu, kateri vlada človek, ki nima ničesar skupnega ne z avstrijsko vlado, ne z nemškim cesarjem. Srbija se je izjavila, da se bode zavzela za nas in storila vse, kar je v njeni moči.

Te njene izjave smo bili neizrečno veseli, toda kmalo smo morali izprevideti, da prijateljstvo do nas ni bilo odkritosrčno in da bi nas Srbija v slučaju zmage ne osvobodila, pač pa bi zagospodovala nad nami. Srbiji manjka morje, Italija bi rada imela Trst. Ko so zavezniki snubili Italijo, so ji dovolili, da sme poslati svoje vojaštvo v naše ozemlje in da lahko obdrži vse, kar zavzame. Srbija, tedaj četrta med zavezniki, je bila s tem zadovoljna. Tedaj nam je bilo jasno, da Srbija ni naša prijateljica, da se za naše interese veliko manj briga kakor pa za svoje.

Mislili smo, da bo to napako popravila, kar se pa ni zgodilo. Kljub temu, da niso bili njeni nameni popolnoma čisti, da nam ni tako pomagala kot bi nam lahko, smo imeli v njej vendar že vsaj enega zagovornika, ki je zagovarjal naše pravice pred svetom. Sedaj nima Srbija časa misliti na nas. Na smrt obsojena, premišlja, katera smrt bi ji bila najlažja. Še pred enim tednom bi se lahko vse popravilo. Odstopila bi Bolgarski zahtevani del Macedonije, Bolgarska bi se ji pridružila ter mogoče tudi Grška in Rumunska. Na Balkanu bi nastala močna zveza, proti kateri bi tudi Nemčija ničesar ne mogla.

Slovenci bi imeli že vsaj moralno zadoščenje, da niso sami, da je v Evropi nekaj narodov, ki bodo z vso silo nastopili proti Nemčiji in Avstriji ter zmanjšali upliv nemštva.

Nikogar ne moremo prositi pomoči, popolnoma smo osamljeni. Postali smo žoga usode. Kam nas bo vrgla?

Italijani in naši slovenski kraji.

Dunajska "Reichspost" piše: "Zgodovinska minulost "Regione Giula" nikakor ne opravičuje pohlepnosti tretjega Rima. Torej bi se morali ti kraji — tako je bilo v načrtu našega italijanskega "prijatelja" — umetno preparirati za italijansko bodočnost. Med mnogimi sredstvi v ta namen je bilo umetno poitalijančevanje krajevnih imen na čisto nemškem in čisto slovanskem ozemlju. Na Dunaju moremo videti sedaj neki zemljevid, ki predstavlja ponatis nekega italijanskega mnogo razširjenega zemljevida naših, po Italiji zahtevanih obmejnih območij, med temi tudi "Regione Giulia". Kraji in krajine, kjer ni nikdar bival noben Italijan, so dobile tu krasna italijanska imena. Tako so Žabnice na Koroškem označene s Camporosso, Žila s Zeglia itd. Še huje so prekrščene čisto slovenske gore in kraji drugod. Triglav se imenuje Tricorno, Jalovec Gialuzzo, Črna prst Monte nero, kranjski Nanos je odlikovan z imenom Monte re, Krn Monte nero, Snežnik (že na hrvaški meji) Monte Albo Neroso, Cerkno Circhino, Štorje Sattoriano, Divača Divacia, Povir Poviero, Mavhinje Malchina, Dutovlje Dettogliano, Opatjeselo Oppachiasela, Podmelec Podmenza, Repentabor Monte Rupino, Postojna Postumia, Lož Olissa itd. Pri fabrikaciji novih imen so si izmislili najneumnejše bajke. Tako so Postumia izvedli iz Posthumus, potom nekega nekdaj vladajočega rimskega cesarja, dasi je slovanski izvor imena Postojna jasen. Postojna = postajališče, ker je tam v poznem srednjem veku nastala postaja za pošto in voznike. Paralelno z Nanosom je grški greben, ki ga slovensko prebivalstvo imenuje Vremščica, ker po oblakih nad to goro sklepa ljudstvo s precejšnjo gotovostjo, kako vreme bo. A kaj so storili signori iredentisti? Drzno so postavili pred ime uboge vremenske gore en "au" in imeli so Auremio. Bajko o nekem rimskem junaku tega imena, ki da je tam deloval, so kmalo našli. Na fabrikaciji te prevlake kulture se je odlikovalo tržaško planinsko društvo "Societa alpina delle Giulie". Kdor ima smisla za nedobrovoljni humor, se bo zabaval na izjavah, kako so Opčine (slovensko občina) dobile Opcinsa, Divaccia (slovensko Divača, kraj duhov radi mnogih votlin) Vacchiusa, ali Cescano (Sežana) dobila plemenitega Celsiusa za ustanovitelja. Vsa stvar se kaže otročja in smešna, ima pa jako resno ozadje: na ta način so hoteli območju, ki so ga zahtevali tam čez, dati "zgodovinsko" romansko prevlako, da bi mogli potem, sklicevaje se na ta zgodovinska "dejstva", tudi ta območja zahtevati kot nekdaj rimska ter s tem olepšati dejstvo gole pohlepnosti po ropu. — Iz tega razloga je obžalovati, da so naši oficijelni zemljevidi šli delo-ma na roko tem italijansko iredentističnim stremljenjem s tem, da so za kraje, ki nikakor niso italijanski, navajali samolastna italijanska imena!"

Ali dobro berete, cenjeni rojaki? Sedaj sami Nemci in njihovi listi, kot je "Reichspost", priznavajo, kakšne kozle so streljali! Iz samega strahu pred Slovani so raje trpeli italijanska uradna imena kot pa slovanska. Kar so sejali, to sedaj žanjejo!

Rad bi izvedel, kje se nahaja moja sestra MARIJA HRIBAR, omožena KRAŠOVEC. Pred 10. leti se je nahajala v Denver, Colo. Prosim cenjene rojake, ako ve kdo za nje bivanje, da mi sporoči, ali naj se pa sama javi bratu: Anton Hribar, Camp 32, Box 1, Cheat Bridge, W. Va. (12-14—10)

Kje je PAVLA PODREBAŠEK, hči moje sedajne žene? Naj pove, kam naj se pošlje nje kovčeg. Jaz sem vse razprodal, ker žena ne more več delati in grem v svojo lastno hišo. Ako se ne oglasi, pustim kovčeg nje sestri. — Peregrin Grčer, Box 100, Gillespie, Ill.

SLUŽBO DOBI

Slovenka, stara od 16 do 30 let, ki razume tudi nekaj angleški jezik, za pomoč v restavrantu. Kuhati ni potrebno da zna. Delo lahko plača po dogovoru. Pišite na: John Eržen, Box 486, Superior, Wyo. (12-13—10)

Iščem svojega prijatelja JOSIPA POTREBUJEŠ, doma od Sv. Križa pri Litiji. Pred poldrugim letom je bival v Smithton, Pa., sedaj pa ne vem, kje se nahaja. Prosim cenjene rojake, če kdo ve za njegov naslov, da mi ga javi, ali naj se pa sam oglasi na naslov: Joe Maver, Box 152, Grays Landing, Pa. (12-14—10)

Rad bi izvedel za naslov svojih dveh bratov IVANA in ANTONA ŠTEMBERGER. Doma sta iz vasi Kuteževo pri Bistrici na Notranjskem. Prosim ju, da se mi javita. — Frank Štemberger, 10325 Way Ave., Cleveland, Ohio. (12-14—10)

VABILO
na
PLESNO VESELICO
v soboto dne 16. oktobra t. l.
v Slovenskem Delavskem Domu
v Conemaugh, Pa.,
katero priredi
dr. sv. Alojzija št. 36 J. S. K. J.

Tem potom vljudno vabimo vsa sosedna društva ter posamezne rojake in rojakinje iz okolice, da bi nas na gori omenjeni dan polnoštevilno obiskali. V enakem slučaju bomo tudi mi vrnili milo za drago. Na veselici nam bo igrala tukajšnji slovenska godba Victor Orchestra pod vodstvom rojaka V. Navinšeka in še druge zabave ne bo manjkalo, za kar bo skrbel društveni odbor. Vstopnina za možke 25¢.

Torej na svidenje 16. oktobra zvečer! Fs Pušnik.
(12-14—10)

†

ZAHVALA.

Tem potom se zahvaljujemo vsem rojakom v Detroit, Mich., ki so nas obiskali za časa žalosti in prečuli dve noči ob krsti našega pokojnega sina oziroma brata. Hvala tudi onim, ki so ga spremili k večnemu počitku. Posebno se zahvaljujemo belo oblečenim deklicam in Josipu Klančniku za krasen venec.

Zapustil nas je dne 2. oktobra v starosti 15 mesecev. Bodi mu lahka zemljica!

Žalujoči ostali:
Fran in Alojzija Vončina, stariši.
Fran in Alojzij, brata.
232 Salve Ave., Detroit, Mich.
(12-13—10)

IŠČE SE

200 ljudi za delo na električni železnici. Delo se jamči za dve leti. Pišite na:
Cairo Bros.,
540 Washington St.,
(12-13—10) Johnstown, Pa.

POZOR, GOZDARJI!

Potrebujem 20 do 25 mož za delati drva po 80¢ od klaftre. Pripraven gozd in ni treba prav nič cepiti. Delo stalno.
John Marcelan,
High Bend Camp, Shingleton,
(12-13—10) Mich.

POUK V ANGLEŠČINI!

To je gotovo lepa prilika, kakor tudi v korist nam tujcem. Piše se lahko za brezplačna pojasnila na:
Slovensko korespondenčno šolo,
6119 St. Clair Ave., Cleveland, O.

OGLAS
NARAVNA VINA

Cenjenim rojakom priporočam svoja

iz najboljšega grozdja.

Najboljše staro belo vino Riesling 10 gal. $6.50, 27 do 28 gal. $15.50, 50 gal. $27.50. Staro rdeče vino Zinfandel 27 do 28 galon $14, 50 galon $25. Lansko belo vino 27 do 28 galon $14, 50 galon $25, rdeče vino 27 do 28 galon $12.50, 50 galon $22.50. — 100 proof močan tropinjevec 4½ gal. $12, 10 gal. pa $25. Pri omenjenih cenah je vštet tudi vojni davek za vino. — Potovalni agent je rojak M. Žugel.

S spoštovanjem
S. JACKSE,
Box 161 St. Helena, Cal.

Največja farmarska naselbina.

Največja slovensko - hrvaška farmarska naselbina v Ameriki je v okolici mesta Ashland v Wisconsinu. BLIZU 200 SLOVENCEV IN HRVATOV lastuje zemljo v tem kraju. Naselbina je stara nad šest let in mnogo naselnikov ima že jako lepe farme, ki so najboljši dokaz, da je zemlja v tem kraju dobra in kraj ugoden za naše naselnike. Drugi vzrok, da ti naseljenci tako lepo napredujejo, je to, da jih kompanija ne zapusti, ko se enkrat naselijo, kakor se to drugod godi, temveč jim stoji na strani toliko časa, da si opomorejo.. To je mogoče zato, ker je kompanija poleg njih in ne na stotine milj proč. V pospeševanje svojih interesov so si farmarji ustanovili potrebne organizacije. V korist vsakega kupca zemlje je, da vse to upošteva. Ako hočete torej kupiti dobro zemljo na dobrem kraju, tedaj pridite ali pišite na:

The James W. Good Company
Slovenian Dept., Ashland, Wis.

Vsakomur se pošlje list **Goodov Naselnik** zastonj, ako piše ponj, če se zanima za zemljo ali ne. Še danes pišite ponj!

NAZNANILO.

Cenjenim naročnikom v Pennsylvaniji sporočamo, da jih bo kratkem obiskal naš potovalni zastopnik

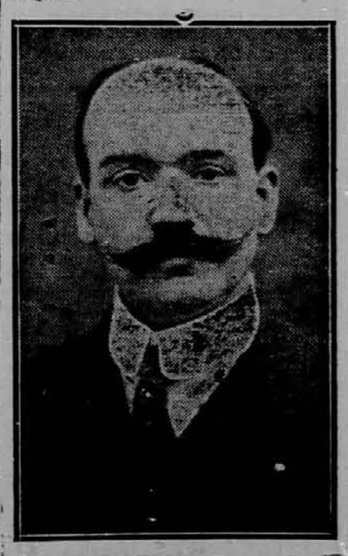

Mr. IVONKO JAKŠIĆ,
ki je pooblaščen pobirati naročnino in izdajati tozadevna potrdila.
Sedaj se mudi v Pittsburgh, Pa., in okolici.
Upravništvo "Glas Naroda".

Vodnik sreče.
Zdravniška knjiga, kako se hitro doma ozdraveti vseh bolezni, posebno spolnih.
Vsakemu zastonj.
J. F. Dolenc, Box 819 Milwaukee, Wis.

HARMONIKE

bodisi kakršnekoli vrste izdelujem in popravljam po najnižjih cenah, a delo trpežno in zanesljivo. V popravo zanesljivo vsakdo pošlje, ker sem že nad 18 let tukaj v tem poslu in sedaj v svojem lastnem domu. V popravek vzamem kranjske kakor vse druge harmonike ter računam po delu kakoršno kdo zahteva brez nadaljnih vprašanj.

JOHN WENZEL,
1017 East 62nd St., Cleveland, Ohio.

NAZNANILO.

Kdor želi letos prešati vino, naj mi takoj piše radi cen najboljšemu newyorškemu grozdju. Sedaj je cena okrog $40 tona. Grozdje bo poskočilo, ker je jako slabo obrodilo. Torej ne odlašajte, temveč pišite takoj na naslov:
Leo Štrukelj,
193 Knickerbocker Ave.,
Brooklyn, N. Y.
Vsako naročilo se izvrši direktno iz farme. (9-15—10)

$1 dobite "GLAS NARODA" skozi štiri mesece dnevno, izvzemši nedelj in postavnih praznikov. "GLAS NARODA" izhaja dnevno na šestih straneh, tako, da dobite tedensko 36 strani berila, v mesecu 156 strani, ali 624 strani v štirih mesecih. "GLAS NARODA" donaša dnevno poročila z bojišča in razne slike. Sedaj ga sleherni dan razpošiljamo 13,000! — Ta številka jasno govori, da je list zelo razširjen. Vse osobje lista je organizirano in spada v strokovne unije.

EDINI SLOVENSKI JAVNI NOTAR
(Notary Public)
v GREATER-NEW YORKU
ANTON BURGAR
82 CORTLANDT STREET, NEW YORK, N. Y.
IZDELUJE IN PRESKRBUJE
vsakovrstna pooblastila, vojaške prošnje in daje potrebne nasvete v vseh vojaških zadevah. Rojakom, ki žele dobiti ameriški državljanski papir, daje potrebne informacije glede datuma izkrcanja ali imena parnika.
Obrnite se zaupno na njega, kjer boste točno in solidno postreženi.

DOMAČA NARAVNA OHIJSKA VINA
kakor DELAWARE, CATAWBA in CONKORD prodaja
JOSIP SVETE
1780-82 E. 28th St., Lorain, Ohio.

CONCORD RDEČE VINO	CATAWBA BELO VINO
60c. galona.	80c. galona.

Te cene veljajo od 25 galonov naprej, pri manjih naročilih cene po dogovoru. Pri teh cenah je vojni davek že vračunan.

Vina so popolnoma naravna, kar jamčim. Naročilu je treba pridejati denar ali Money Order.

'KRACKERJEV' BRINJEVEC

je najstarejše in od zdravnikov priznano kot najboljše sredstvo proti notranjim boleznim.

Cena za "BRINJEVEC" je: 6 steklenic $ 6.50
12 steklenic 13.00

V ZALOGI IMAMO
tudi čisti domači TROPINJEVEC in SLIVOVKA kuhana v naši lastni distileriji.

Naše cene so sledeče:

Tropinjevec per gal. $2.25, $2.50, $2.75 in $3.00
Slovovitz per gal. ..... $2.75—$3.00
Tropinjevec zaboj ..... $ 9.00
Slivovitz zaboj $13.00
"66" Rye Whiskey 5 let star, zaboj $11.00

Rudeča Ohio vina per gal. .... 55c., 60c., 65c.
Catawba in Delaware per gal. ..... 75c.—80c.

Za 5 in 10 gal. posodo računamo $1.00, za 25 gal. $2.00, za večja naročila je sod zastonj. Naročilu naj se priloži denar ali Money Order in natančni naslov. **Za pristnost pijače jamčimo.**

The Ohio Brandy Distilling Co.
6102-04 ST. CLAIR AVE., CLEVELAND, O.

PHONE 248

Zastopnik
"GLAS NARODA"
82 Cortlandt Street,
New York, N. Y.

Frank Petkovšek
Javni Notar (Notary Public)
718-720 MARKET STREET
WAUKEGAN, ILL.

PRODAJA fina vina, izvrstne smoke, patentirana zdravila.
PRODAJA vožne listke vseh prekomorskih črt.
POŠILJA denar v stari kraj zanesljivo in pošteno.
UPRAVLJA vse v notarski posel spadajoča dela.

Marija Grubbe

Spisal J. P. JAKOBSEN.

Za Glas Naroda prevel G. P.

20 (Nadaljevanje)

Ulrik Frederik je iztegnil svojo roko. Burri je šel k trikotu iz podkev pri vratih, potegnil z nogama preko ter si nato ogledal roko. —

— Da, — je rekel, — častna linija je dolga in popolna ter seže tako daleč kot more, ne da bi dosegla krone. Linija sreče je nekaj časa medla, a postaja vedno bolj in bolj jasna. Tu je življenska linija, ki pa žalibog kaj slabo izgleda. Paziti se morate, dokler ne dosežete starosti sedemindvajset let. Dotedaj bo vaše življenje trdo in skrivnostno ogroženo. Nato pa postaja linija jasna in čista prav do visoke starosti, vendar pa se odcepi od nje le ena vejica, — ne, ne, — še ena majhna je zraven. Dobili boste potomce iz dveh zakonov, a le malo iz vsakega.

Burri je izpustil roko.

— Čujte, — je rekel resno, — za vas obstaja nevarnost. Kje vam preti, ne morem videti, a na noben način ni odprta nevarnost v vojni. Če bi bil padec ali kaka druga nesreča na potovanju, vzemite ta trikotni malahit, ki je prav posebne vrste. Tudi jaz nosim sličnega kot varstvo proti padcu s konja ali iz voza. Prosim vas pa še enkrat, moj dragi in mladi gospod, da se pazite, posebno pred ženskami. Znamenja kažejo, dasiravno ne vem zagotovo, da vam preti nevarnost od neke ženske roke. Rečem še enkrat, da ne vem zagotovo. Varujte se torej slabih prijateljev, služabnikov, mrzle vode in dolgih noči.

Ulrik Frederik je vzel darove ter ni pozabil poslati drugi dan alkemistu v zahvalo za dober nasvet in za kamene dragoceno vratno verižico.

Nato je šlo njegovo potovanje neprenehoma naprej v Španijo.

DESETO POGLAVJE.

Tiho je postalo na dvoru onega pomladnega dne, ko se je v daljavi izgubil udarec konjskih kopit. Še so bila vsa vrata odprta vsled drvenja in hrušča poslovilne ure, še je bila pogrnjena miza, za katero je Ulrik Frederik obedoval, še je ležala servijeta poleg noža in vilic, prav kot jo je bil on zgrnil in na kamenitih tleh se je poznalo stopinje njegovih velikih jahalnih škorenj.

Tam pri velikem ogledalu jo je bil pritisnil na srce, jo za slovo zopet in zopet poljubil ter jo skušal potolažiti z obljubami, da se bosta kmalu zopet videla.

Skoro nevede je stopila k ogledalu, da vidi, če ni morda pridržalo njegovo sliko kot jo je videla ona pred nekaj časa, ko jo je privil na svoja prsa. Srečala pa je le svoje lastno, obupano, samotno lice, le svoj objokani obraz.

Spodaj se je zaprlo vrata, služabniki so pospravljali z miz in Nero, Passando, Rumor in Delphin, njegovi najljubši psi, so letali po sobi naokrog, duhali sled ter otožno cvilili. Ona jih je hotela poklicati k sebi, a ni mogla, ker se je preveč jokala. Passando, veliki hrt, je prišel k njej in ona je pokleknila ter ga pričela božati. Passando pa je le malomarno majal z repom, ji zrl z velikimi očmi naravnost v obraz ter neprestano cvilil.

Da, oni prvi dnevi! — Kako je bilo to vse pusto in prazno, kako počasi je tekel čas, kako moreče težko je ležala samota na njej in kako britko ostro je bilo medtem hrepenenje, — kot sol na odprto rano!

Da, tako je bilo v onih prvih dneh. Ko pa ni bilo nič novega več, ko se je ponavljalo dan za dnem, ko se je menjavalo otožnost z zapuščenostjo, hrepenenje z jadom, dan za dnem, brez presledka, je prišel nanjo čuden mir ter se je je prijela posebna otopelost, ki ji je dobro dela.

In nato je postalo naenkrat zopet vse drugače.

Vsi živci so bili do skrajnosti napeti, vse žile so bile polne življenja in njena domišljija polna pestrobarvnih slik kot je ozračje v puščavi. —

V takih dneh se je čutila kot jetnico, ki vidi pred svojimi duševnimi očmi svojo mladost, pomlad za pomladjo, brezplodno, brez cvetov, večno odhajanje, a nobenega prihajanja.

Poredkoma se je prikazala na dvoru ali pri svojih sorodnikih, kajti etiketa je zahtevala, da se je držala doma. Ker pa tudi ni rada videla obiskov, so ti polagoma izostali in prepuščena je bila kmalu sama sebi.

Posledica tega samotarenja ter brezplodnega razmišljevanja je bila velika otopelost in po cele dneve in noči je preležala v postelji v napol zavestnem, napol nezavestnem stanju, ki je vzbujal v njej čudne sanje, ki so glede jasnosti daleko prekašale medle slike globokega spanja. Te sanje so bile skoro resnica ter ji nadomeščale resnično življenje, katero je pogrešala.

Dan za dnem je postala bolj razburljiva in najmanjši ropot ji je povzročal bolesti. Imela je čudne napade in nenadne blodne želje, ki so morale skoro vzbujati sum, da ni njen razum v pravem redu. —

Pač je ležala le bilka širine med blaznostjo ter tem pohlepom, ki jo je silil izvajati najbolj čudna dejanja.

Tako še je včasih zgodilo, da je stala pri odprtem oknu ter zrla navzdol na dvorišče. Pri tem jo je naenkrat izpreletela želja, da se vrže v globino, a le raditega, da to stori.. V istem trenutku je njena fantazija že izvršila korak ter je čutila ostro ščegetanje, katero povzroča skok iz višine. Nato je pohitela od okna v najtemnejši kot sobe, vsa v strahu ter s sliko pred očmi, da leži spodaj na trdem kamenu vsa krvava. Ta slika je bila tako živahna, da je morala zopet k oknu ter pogledati navzdol, da je prepodila sliko.

Manj nevaren in druge narave je bil občutek, kateri se je je lotil, kada rje gledala svojo golo roko ter videla modre žile in žilice. Tedaj jo je prijelo poželjenje, da ugrizne in je tudi v resnici ugriznila. Kakor hitro pa je čutila bolest, je takoj prestala ter pričela gladiti svojo roko.

Število takih napadov je bilo zelo veliko.

* * *

Pri odsotnosti štirinajstih mesecev se je vrnil Ulrik Frederik domov.

Bilo je v poletni, julijski noči. Marija ni mogla spati. Ležala je ter prisluškovala in po glavi se ji je podilo tisoč misli.

Zadnjih osem dni je neprestano pričakovala Ulrika Frederika, vsako uro in vsako minuto. Želela si je njegovega prihoda ter se ga tudi bala.

Ali bo vse zopet tako, kot je bilo v starih dneh, pred štirinajstimi meseci? Na to vprašanje si je odgovarjala sedaj z ne, sedaj z da. Tega španskega potovanja mu ni mogla pravzaprav odpustiti ter je postala tekom tega časa tako stara, tako obupana, ter molčeča! Sedaj pa se je vračal on domov, vajen blesk in ropota, mlajši in svežejši kot preje ter jo bo našel tako bledo in otožno in prav mč tako, kot je bila, ko se je poslovil od nje. Pri prvem srečanju pa bo napram njej tako tuj in hladan in to jo bo še bolj prestrašilo kot da se je popolnoma obrnil od nje. Ona pa se ne bo nikdar obrnila od njega. Ne, ne, ona ga bo varovala kot varuje mati svoje dete. Če mu ne bo šlo dobro, bo prišel k njej in ona ga bo tolažila, bo prijazna z njim, bo trpela in jokala ter vse storila zanj. — Nato se ji je zopet zdelo, da bo vse kot je bilo preje, če se vrne.

Dočim si je vse to tako izslikala v mislih, je lahno zaspala ter predla v spanju naprej svoje sanje. Ko se je prebudila, je slišala ropot na stopnjicah — vrata so se odprla, na cesti so ropotali vozovi in slišati je bilo udarce konjskih kopit.

— On je! — si je mislila, prijela debelo posteljno odejo ter pohitela, zavita v njo skozi sobo. V dvorani je obstala, kajti zunaj je bilo slišati govorenje. Bil je glas Ulrika Frederika! Pričela se je tresti po celem telesu vsled razburjenja.

Odprla so se vrata in s klobukom na glavi ter plaščem je prihrumel proti njej ter jo hotel pritisniti k sebi. Ujel pa je le njeno roko, ker se je bila umaknila. Izgledal je tako tuje in njegove noše ni poznala. Bil je tako zarjavel in močan in pod plaščem je nosil tako čudno obleko, kot je ni še nikoli videla.

— Marija, — je vskliknil, — moja draga deklica! — ter jo potegnil k sebi, da jo je zabolelo v zapestju ter se je pričela viti od bolečin. On pa tega ni zapazil, kajti bi je pijan. Noč je bila mrzla in na zadnji postaji je malo pregloboko pogledal v kozarec.

(Nadaljuje se).

Velika zaloga vina in žganja.

MARIJA GRILL

Prodaja belo vino po ..... 70c. gallon
črno vino po ..... 50c. "
Drožnik 4 gallone za $11.00
Brinjevec 12 steklenic za $12.00
" 4 gallone (sodček) za $16.00

Za obilno naročbo se priporoča

Marija Grill,
5308 St. Clair Ave., N. E., Cleveland, Ohio

MODERNO UREJENA
TISKARNA GLAS NARODA

VSAKOVRSTNE TISKOVINE IZVRŠUJE PO NIZKIH CENAH.

• • • •

• • DELO OKUSNO. • •

• • • •

IZVRŠUJE PREVODE V DRUGE JEZIKE.

• • • •

UNIJSKO ORGANIZIRANA.

• • • •

POSEBNOST SO:

DRUŠTVENA PRAVILA, OKROŽNICE — PAMFLETI, CENIKI I T. D.

VSA NAROČILA POŠLJITE NA:

SLOVENIC PUBLISHING CO.
82 Cortlandt St., New York, N.Y.

Kaj pravijo pisatelji, učenjaki in državniki o knjigi Berte pl. Suttner

"Doli z orožjem!"

Lev Nikolajevič Tolstoj je pisal: Knjigo sem z velikim užitkom prebral in v njej našel veliko koristnega. Ta knjiga zelo vpliva na človeka in obsega nebroj lepih misli....

Friderik pl. Bodenstedt: Odkar je umrla madama Stael ni bilo na svetu tako slavne pisateljice kot je Suttnerjeva.

Prof. dr. A. Dodel: "Doli z orožjem je pravo ogledalo sedanjega časa. Ko človek prečita to knjigo, mora nehote pomisliti, da se bližajo človeštvu boljši časi. Kratkomalo: zelo dobra knjiga.

Dr. Lud. Jakobovski: Te knjige bi človek najrajše poljubil. V dno srca me je pretreslo, ko sem jo prebral.

Štajerski pisatelj Peter Rosegger piše: Sedel sem v nekem gozdu pri Krieglach in sem bral knjigo z naslovom "Doli z orožjem!" Prebiral sem jo dva dneva neprenehoma in sedaj lahko rečem, da sta ta dva dneva nekaj posebnega v mojem življenju. Ko sem jo prebral, sem zaželel, da bi se prestavilo knjigo v vse kulturne jezike, da bi jo imela vsaka knjigarna, da bo je tudi v šolah ne smelo manjkati. Na svetu so družbe, ki razširjajo Sveto Pismo. Ali bi se ne moglo ustanoviti družbe, ki bi razširjala to knjigo?

Henrik Hart: — To je najbolj očarljiva knjiga, kar sem jih kdaj bral....

C. Neumann Hofer: — To je najboljša knjiga, kar so jih spisali ljudje, ki se borijo za svetovni mir....

Hans Land (na shodu, katerega je imel leta 1890 v Berlinu): Ne bom slavil knjige, samo imenoval jo bom. Vsakemu jo bom ponudil. Naj bi tudi ta knjiga našla svoje apostolje, ki bi šli širje križemsvet in učili vse narode....

Finančni minister Dunajewski je rekel v nekem svojem govoru v poslanski zbornici: Saj je bila pred kratkim v posebni knjigi opisana na pretresljiv način vojna. Knjige ni napisal noben vojaški strokovnjak, noben državnik, pač pa priprosta ženska Berta pl. Suttnerjeva. Prosim Vas, posvetite par ur temu delu. Mislim, da se ne bo nikdo več navduševal za vojno, če bo prebral to knjigo.

CENA 50 CENTOV.

Naročajte jo pri:

Slovenic Publishing Co.,
82 Cortlandt Street, New York City, N. Y.

"GLAS NARODA" JE EDINI SLOVENSKI DNEVNIK V ZDRUŽENIH DRŽAVAH. — NAROČITE SE NANJ!

NAZNANILO.

Cenjenim naročnikom v Utah, Colorado in New Mexico sporočamo, da jih bo v kratkem obiskal naš potovalni zastopnik,

Mr. OTO PEZDIR,

ki je pooblaščen pobirati naročnino in izdajati torzadevna potrdila Upravništvo "Glas Naroda"

Prosti nasvet in informacije priseljencem.

"Zvezni Bureau of Industries and Immigration" za države New York varuje in pomaga priseljencem, ki so bili osleparjeni, oropani ali v katerimi se je slabo ravnalo,

Brezplačno se daje nasvete priseljencem, kateri so bili osleparjeni od bankirjev, odvetnikov, trgovcev z zemljišči, prodajalcev parobrodnih listkov, spremljevalcev, kažipotov in posestnikov gostilen,

Daje se informacije v naturalizacijskih zadevah: kako postati državljan, kjer se oglasiti za državljanske listine.

Sorodniki naj bi se sestali s priseljenci na Ellis Islandu ali pri Barge Office.

DRŽAVNI DELAVSKI DEPARTMENT
(State Department of Labor)
BUREAU OF INDUSTRIES AND IMMIGRATION.
Urad v mestu New Yorku: 80 East 29th St., odprt vsaki dan od 9 ure zjutraj do 5. popoldni in vsako sredo zvečer od 6. do 10. ure.

POZOR BOJAKI!

Najbolj uspešno mazilo za ženske in moške lase, kakor tudi za moške brke in brado. Ako se rabi to mazilo, zrastejo v 6 tednih krasni, gosti in dolgi lasje, kakor tudi moškim krasne brke in brada in nebodo odpadali in ne osiveli. Revmatizem, kostibol ali trganje v rokah, nogah in križu v 8 dneh popolnoma ozdravim, rane, opekline, bule,ture, kraste in grinte, potne noge, kurje oči, bradovice, ozebline v par dneh popolnoma odstranim. Kdor bi moja zdravila brez uspeha rabil, mu jamčim za $5.00. Pišite takoj po cenik in knjižico, pošljem zastonj.

JAKOB WAHČIČ,
1093 E. 64th St., Cleveland, Ohio.

BOJAKI NAROČAJTE SE NA "GLAS NARODA", NAJVEČJI SLOVENSKI DNEVNIK V ZDR. DRŽAVAH.

Veliki vojni atlas

vojskujočih se evropskih držav in pa kolonijskih posestev vseh velesil.

Obsega 11 raznih zemljevidov.
na 20tih straneh in vsaka stran je 10½ pri 13½ palca velika;
Cena samo 25 centov.

Manjši vojni atlas

obsega devet raznih zemljevidov
na 8 straneh, vsaka stran 8 pri 14 palcev.
Cena samo 15 centov.

Vsi zemljevidi so narejeni v raznih barvah, da se vsak lahko spozna. Označena so vsa večja mesta, število prebivalcev držav in posameznih mest. Ravno tako je povsod tudi označen obseg površine, katero zavzemajo posamezne države.

Pošljite 25c. ali pa 15c. v znamkah in natančen naslov in mi vam takoj odpošljemo zaželjeni atlas; Pri večjem odjemu damo popust;

Slovenic Publishing Company,
82 Cortlandt Street, New York, N. Y.

ZASTONJ
deset (10) HASSAN kuponov
(IZREŽITE TA KUPON)

TEN TEN TEN TEN

Ta POSEBNI KUPON je vreden deset (10) HASSAN CIGARETNIH KUPONOV ako se ga predloži skupno z devetdesetimi (90) ali več raznimi HASSAN CIGARETNIMI KUPONI v kaki izmed HASSAN PREMIJSKIH POSTAJ ali pri

THE AMERICAN TOBACCO CO.,
Premium Dept. 490 Broome St., New York, N. Y.
(Ta ponudba ugasne 31. decembra 1915.)

Velika vojna mapa

vojskujočih se evropskih držav.

Velikost je 21 pri 28 palcih

Cena 15 centov.

Zadej je natančen popis koliko obsega kaka država koliko ima vojakov, trdnjav, bojnih ladij i. t. d.

V zalogi imamo tudi

Stensko mapo cele Evrope $1.50.

Veliko stensko mapo, na eni strani Zjedinjene države in na drugi pa celi svet, cena $1.50.

Zemljevid Primorske, Kranjske in Dalmacije z mejo Avstro-Ogrske s Italijo. Cena je 15 centov.

Pri nas je dobiti tudi velike zemljevide posameznih držav, kakor naprimer od Italije, Rusije, Nemčije, Francije, Belgije in Balkanskih držav. Vsi so vezani v platno in vsak stane 50 centov.

Naročila in denar pošljite na:

Slovenic Publishing Company,
82 Cortlandt Street, New York, N. Y.

Zanesljivo pride sedaj

denar v staro domovino.

Do dobrega sem se prepričal, da dospejo denarne pošiljatve tudi seda zanesljivo v roke naslovnikom; razlika je le ta, da potrebujejo pošiljatve v sedanjem času 20 do 24 dni.

Torej ni nobenega dvoma za pošiljanje denarjev sorodnikom in znancem v staro domovino.

100 K velja sedaj $16.00 s poštnino vred.

FRANK SAKSER
82 Cortlandt Street, New York, N. Y.
6104 St. Clair Ave., Cleveland, Ohio.